

DE IT-PROFESSIONELLES FAGBLAD

PROSA

PROSAbladet
Nr. 2 februar 2003

PROSABLADET

33. årgang nr. 2 2003

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSABLADETS
postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosabladet@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Thor Temte
tth@prosa.dk

Redaktionelle medarbejdere:

Julie Bech jub@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer den 15. hver måned,
undtagen juli måned.
Deadline for artikler: **24. februar**
Læserbreve: **28. februar**

Redaktionsudvalg:

Knud Erik Pedersen, Bjørn West, Michael Har-
ly, Torben Schou Jensen og Troels Gade.

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artik-
ler, er ikke nødvendigvis dækkende for redakti-
onens opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stil-
les til rådighed for Hovedbestyrelsen.

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:

Fredag den 28. februar

Abonnement:

Privat abonnement koster
250,00 kr. om året, incl. moms.

Oplag:

Oplag 15.500

Teknisk produktion:

PROSA
Forsidebillede: Martin Foldgast

Illustrationer:

Hvis ikke andet er angivet,
PROSAarkiv
Layout og sats: PROSA
Tryk: KLS Grafisk Hus

Papir og produktion er
godkendt til
Nordisk Miljømærkning

SYNSPUNKT

En dårlig vittighed

Normalt er det meningen med en spøg, at folk skal more sig over den. Nu er smag og behag jo forskellig, men at en spøg ender med en fyring, hører dog til sjældenhederne. Det var dog, hvad en medarbejder i virksomheden Haldor Topsøe oplevede, da han sendte et redigeret spørgeskema videre til andre medarbejdere i virksomheden. Spørgeskemaet efterlignede et officielt dokument fra Udlændingestyrelsen og handlede om ansøgning om opholdstilladelse i Danmark. Spørgsmålene i skemaet var dog af en anden karakter end de sædvanlige spørgsmål og var ment som en spøg, der skulle udstille nogle af de fordomme, der florerer om udlændinge. Bl.a. blev der spurgt om navn på "formodentlig" fader og fængslets adresse, hvor faren bor. Om den slags er morsomt, er som sagt en smagssag. Men da virksomheden blev bekendt med skemaet, og at man i egenskaberne for dokumentet kunne se virksomhedens navn, var reaktionen, at medarbejderen blev fyret. Påstanden var, at indholdet var racistisk og skadede virksomhedens omdømme, og da virksomheden er internationalt orienteret og har mange internationale medarbejdere og samarbejdspartnere, fandt virksomheden det nødvendigt at skride til fyring. Østre Landsret har netop afgjort sagen til virksomhedens fordel og fastslået, at fyringen var berettiget. Der er dog nogle aspekter i sagen, der gør, at jeg ikke er enig i afgørelsen.

I virksomheden var der kort forinden udsendt retningslinier for brugen af internettet og mail. I regelsættet står der, at der ikke må afsendes mail af diskriminerende indhold, for så vidt angår race, køn, etnisk eller social oprindelse eller religion. Retningslinierne var udsendt på virksomhedens elektroniske opslagstavle og udsendt som rettelsesblad til personalehåndbogen, men de var ikke blevet diskuteret i afdelingerne, og der var ikke konkrete eksempler på, hvad der lå i den ovennævnte bestemmelse, ej heller at Haldor Topsøe ønskede at ændre tonen i virksomheden.

I løbet af kort tid bredte spørgeskemaet sig ud i hele virksomheden, og der var sågar en udlænding, der hængte et udfyldt spørgeskema op på en opslagstavle, og ledelsen reagerede ikke på denne ophængning. Det tyder på, at tonen på arbejdspladsen er af en sådan karakter, at i hvert fald medarbejderne ikke har fundet spøgen stødende. Desuden viser det omfang skemaet hurtigt blev rundsendt på, at regelsættet ikke er blevet opfattet af medarbejderne som en hindring for videresendelse. Det tyder på, at det alene er ledelsen, der haft den opfattelse, at indholdet var stødende, og at de dermed er ude af trit med deres medarbejdere!

En anden bemærkelsesværdig del af afgørelsen er, at dommerne faktisk lægger til grund, at medarbejderen burde have vidst, at mailen ville blive videresendt. Haldor Topsøe har derfor rettens ord for, at det burde være forventeligt, at ingen af medarbejderne ville overholde de af ledelsen udsendte retningslinier. Med den begrundelse fra retten er det svært at se, hvorfor det så alene skal gå ud over en enkelt medarbejder. Hermed får fyringen karakter af vilkårlighed og med dommen i hånden, kan ledelsen nu fyre medarbejderne ud fra egen fortolkning af retningslinierne og dermed ud fra ledelsens opfattelse af humor. Og jeg vil nødtigt være ansat på en arbejdsplads, hvor det er fuldstændigt tilfældigt, hvad der afgør, om jeg bliver fyret eller ej.

Selvom medarbejderen ikke er medlem af PROSA, finder vi det vigtigt, at dommen ikke får lov til at stå uimodsagt. Konsekvenserne af dommen kan også få stor betydning for PROSAs medlemmer, da dét at videresende vittigheder nærmest har karakter af en folkesport. PROSA vil derfor nøje følge med i udviklingen, og vi vil bekæmpe effekten af dommen, om nødvendigt med en ny retssag, hvis muligheden opstår.

Niels Bertelsen, næstformand

Side 6 ...Tilbage til rødderne

På arbejdspladsen kan vi få dækket vores sociale behov gennem kollegerne (...). Vi er sammen med mennesker, der kender os, vi møder nye mennesker, måske får vi indimellem udlevet en romance. (Kroniken, Politiken 19. december 2002). Mange mennesker identificerer sig med deres arbejde. Det er her vi realiserer os selv og vores drømme. Men hvis arbejdsgiveren er din ven, hvad skal du så med en fagforening?

Side 8-17..Tema: Overvågning

Den 11. september er den mest citerede dato i nyere historie. Men datoen er også blevet en undskyldning, der har legitimeret allehånde overgreb på borgernes rettigheder og beskyttelse af den enkelte frihed. Navnlig i USA er en massiv overvågning af almindelige mennesker blevet indført.

Alt sammen i terrorbekæmpelsens hellige navn...

Side 24-27...Bryd afhængigheden!

Der er ingen tvivl om, at Bruce Perens foretrækker open source-software – og det kan dårligt overraske, i betragtning af, at det var Perens, der udarbejdede definitionen på „open source“ tilbage i 1997.

PROSA

bladet

Indhold

Synspunkt	
En dårlig vittighed	2
48 timer – fra komedie til principsag	4
Fremtidens fagforening: Tilbage til rødderne	6
PROSAbladet sætter fokus på overvågning	8
En dag som kendt	9
Overvågning lurer på demokratiet	10
I terrorbekæmpelsens navn	14
Fart på glidebanen	16
Faglig talt Stop jagten på efterlønnen	18
Skattemæssige informationer for 2002	19
Bruce Perens Bryd afhængigheden!	24
A-kassen orientere: Supplerende dagpenge	29
Ny medarbejder i PROSA	30
Debat Fra et bekymret medlem.	31
BOG-INFO	34
En formand takker af	40

ANNONCE - DEADLINE

Næste nummer af PROSAbladet udkommer den 15. marts.

Deadline for annoncer:

Fredag den 28. februar

med morgenposten

DG Media a/s
Store Kannikestræde 16
1169 København K
Telefon: 70 27 11 55
Fax: 70 27 11 56
E-mail: epost@dgmedia.dk

Arbejdstid:

48 timer – fra komedie til principsag

48 timer er navnet på en amerikansk komedie. 48 timer er også den maksimale arbejdsuge, du må have ifølge et EU-direktiv. Men er det også blot en komedie? På CSC taler man på 5. år om de 48 timer uden at kunne blive enige. Nu er sagen endt i retten.

AF JEANETTE GRØN MADSEN,
FREELANCE

Jens Axel Hansen, seniordriftskonsulent, har siden 1999 krævet, at EU-direktivet om en maksimal arbejdsuge på 48 timer bliver overholdt på hans arbejdsplads gennem 25 år, CSC. Endnu uden held. For Jens Axel Hansen er det blevet en principsag: Hvis man har en regel, må der også være nogen, der har ansvaret for, at den overholdes.

Man har et standpunkt....

Sagen har taget sine krumspring. Fra at Jens Axel Hansen og hans kolleger havde en aftale med CSC om, at 48 timers reglen skulle overholdes, lyder meldingen nu fra arbejdspladsen, at den aftale aldrig har eksisteret. Samtidig siger de, at de overtrædelser, der er sket af reglen, slet ikke er overtrædelser. Blot forkerte beregninger. I Danmark valgte man i begyndelsen af 90'erne, da EU-direktivet blev udstedt, ikke at gøre noget. Man regnede med, at arbejdsmarkedets parter nok selv skulle indgå de supplerende aftaler til deres overenskomster, så direktivets beskyttelsesregler blev ført ud i praksis. Men hvad så, når parterne *ikke* kan nå til enighed?

Arbejdede 55 timer

CSC står bag store systemer til bl.a. Told og Skat og Politiet. Systemer, der kræver 24 timers drift. Med en arbejdsuge på godt og vel 40 timer skal der ikke mange uforudsete opgaver til, før man er oppe og arbejde over max-grænsen på 48 timer.

Jens Axel Hansen, tillidsrepræsentant og formand for den ene af CSC's to PROSA-klubber, tager imod, på CSC i Valby, iført strømpebukser. I mere end en forstand har han taget listeskoene af. Nu må der ske en afklaring.

- Jeg rejste spørgsmålet tilbage i 1999, hvor vi havde nogle kolleger, der arbejdede 55 timer om ugen. De var ikke glade for alt det arbejde, og flere endte med at sige op.

Masser af arbejde – masser af it-folk

Med et EU-direktiv i hånden, der sætter grænsen ved 48 timers arbejde om ugen i gennemsnit inden for en periode på 17 uger, skulle man tro, at Jens Axel Hansen var godt rustet. For de ansatte og CSC er blevet enige om, at 48-timersreglen skulle overholdes. Men det blev ved den mundtlige aftale. For parterne kunne ikke blive enige om, hvordan overholdelsen af reglen skulle kontrolleres. Den daværende adm. direktør ville ikke gå med til, at navnene på de ansatte, der arbejdede mere end de tilladte 48 timer, blev udleveret. Samtidig var direktørens krav, at de ansatte selv tog et medansvar for, at reglen blev overholdt. For det er vel også it-medarbejderens eget ansvar, at grænsen på 48 timer ikke overskrides?

- Der ingen tvivl om, at vi ansatte må sige fra. Men vi har ikke – som ledelsen – magten til fx at undlade at tage opgaver ind. Eller sørge for nok ansatte. Man presses til at lave tingene færdige til et

bestemt tidspunkt. Ingen er jo interesseret i at skuffe kunden. Slet ikke den enkelte medarbejder, der har kontakten til kunden. I dag kan man få alle de SAP og UNIX folk, man kan ønske sig. Alligevel holdes antallet af ansatte dernede, hvor der hele tiden er nogle, der kommer i karambolage med 48 timers-reglen, forklarer Jens Axel Hansen.

Navnene på de kolleger, der arbejder på den forkerte side af 48 timers grænsen, er ikke offentliggjorte. Men Jens Axel Hansen gætter på, at det drejer sig om syv til fjorten kolleger.

Som færdselslov uden færdselspoliti

Da det ikke var muligt at blive enige med ledelsen om, hvordan man sikrede, at ingen arbejdede mere end 48 timer om ugen, kontaktede Jens Axel Hansen Arbejdstilsynet. De meldte hus forbi. Overholdelsen af 48 timers-reglen er ikke deres bord. En tur over Justitsministeriet gav heller ikke pote. Prøv Arbejdsministeriet, lød beskeden.

- Det vil sige, at vi har en 48 timers-regel, som ingen fører tilsyn med. Reelt overholdes reglen ikke nogen steder. Det ville være det samme som, hvis vi havde en færdselslov, men intet færdselspoliti, siger Jens Axel Hansen hoveddristende.

Advokat på banen

I sommeren 2002 var tålmodigheden ved at være opbrugt. Den handlingsplan, Jens Axel Hansen havde været med til at ef-

- Det er som hvis vi havde en færdselslov, men ikke noget færdselspoliti, siger Jens Axel Hansen om reglen for en arbejdsuge på max 48 timer. En regel han og kollegerne på 5. år ikke er enige med CSC om.

terlyse, kom ikke. For at få sat skub i sagerne involveres PROSAs advokat Louis Beck Nielsen. Mødet mellem advokaten og parterne byder på en overraskelse. Hvor CSC, der i retten repræsenteres af Dansk Arbejdsgiverforening, tidligere har indrømmet, at de af og til har ansatte, der befinder sig på den forkerte side af en 48 timers arbejdsuge, lyder meldingen nu på det modsatte: "Der er ingen overtrædelser sket. De tidligere beregninger har været forkerte." Beregninger foretaget om sommeren viser naturligt nok et lavere timeantal end for resten af året, påpeger Jens Axel Hansen til sommeren 2002's "rigtige beregninger". Desuden anfører CSC nu, at den mundtlige aftale man har haft om, at direktivet skulle overholdes på CSC, aldrig har eksisteret.

- Der *har* fundet overtrædelser af 48 timers reglen sted, og visse af dem blev i første omgang erkendt af CSC, siger advokat Louis Beck Nielsen, der dermed stiller sig uforstående overfor, hvordan CSC først kan erkende at have brudt reglen – og siden hen tage det standpunkt,

at man aldrig har haft en aftale med de ansatte om, at den skulle overholdes.

Vi gør, hvad vi kan

Charlotte Lundblad HR Manager ønsker ikke at kommentere sagen specifikt, da den nu kører i retten, men udtaler, at CSC nok er den eneste virksomhed i landet, der er så åben omkring de ansattes arbejdstid. Mængden af arbejdstimer kan man læse på lister, som ledelsen de seneste år har sendt rundt i virksomheden. Efter ledelsens ønske er det med til at bringe synlighed over overtrædelserne af 48 timers ugen.

- Det er meget få, der har overtrådt 48 timers-reglen, og vi beklager de gange, det er sket. Vi har meget fokus på området. Naturligvis skal loven holdes, men den er virkelig svær for os som virksomhed at administrere.

- Netop en virksomhed som CSC burde kunne finde ud af at registrere, hvornår folk kommer og går, mener PROSAs advokat Louis Beck Nielsen og kalder situationen pinlig for CSC.

Nu ligger sagen i Arbejdsretten. ■

Hovedpunkterne i EU-direktivet

- Ingen må arbejde mere end 48 timer om ugen inklusive overarbejde - i gennemsnit inden for en periode på fire måneder
- Alle har ret til en daglig hvileperiode på mindst 11 timer per dag
- Alle har krav på en pause, når arbejdsdagen er på mere end seks timer
- Alle har krav på mindst én fridag om ugen
- Alle har årligt ret til fire ugers betalt ferie

Direktivet er et minimumsdirektiv, så der kan vedtages skrapere regler i de enkelte EU-lande.

I 2002 blev direktivet vedtaget ved lov så lønmodtagere uden overenskomst, også er beskyttet af reglerne.

Fremtidens fagforening:

Tilbage til rødderne

På arbejdspladsen kan vi få dækket vores sociale behov gennem kollegerne (...). Vi er sammen med mennesker, der kender os, vi møder nye mennesker, måske får vi indimellem udlevet en romance. (Kroniken, Politiken 19. december 2002). Mange mennesker identificerer sig med deres arbejde. Det er her vi realiserer os selv og vores drømme. Men hvis arbejdsgiveren er din ven, hvad skal du så med en fagforening?

AF JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Tendensen til at identificere os med vores arbejde og betragte det som stedet, hvor vi realiserer os selv, vores ambitioner og drømme, kan fremtidsforskeren Maria-Therese Hoppe nikke genkendende til.

„Drømmebilledet om ferien og familien stiller store krav, som er hårde at leve op til. Arbejdet, derimod, er det sjove, hvor man kan slappe af og hygge sig med kollegerne. Hvor man har kontrol over tilværelsen“, skriver hun i sin bog „Fremtiden kommer i spring“. Dette billede, af fritidslivet som det hårde liv, og arbejdslivet som det gode liv, står i stærk kontrast til den tidligere opfattelse, hvor arbejdet bare var noget, der skulle overstås. Og det stiller nye krav til fagbevægelsen.

Følelser på arbejdspladsen

Før i tiden havde følelser og oplevelser ikke noget at gøre på en arbejdsplads udover en kollegial samhørighedsfølelse. Derfor er alle arbejdskampe i industrisamfundet gået ud på at få arbejdstiden ned og lønnen op. Maria-Therese Hoppe mener, at de voksende krav til kvalitet og følelsesmæssigt engagement på arbejdspladsen udfordrer fagbevægelsen. Den har muligheden for at gå ind og skabe de rammer, som drømmene skal virkeliggøres indenfor.

- Arbejdet har fået en ny betydning. Det er ikke længere noget, der skal over-

stås hurtigst muligt til størst mulig løn. I dag stiller vi samme krav til kvalitet i vores drømmebilleder af arbejdstid og fritid, og hvis ikke fagbevægelsen snart indretter sig efter det „tidsspring“, kan den godt indstille sig på en fremtid i selskab med lavene og gilderne på Nationalmuseet, siger hun i januar 2003 til ugebrevet A4.

Erling Krohn, som er projektleder i PROSA og arbejder med fremtidens fagbevægelse, har samme fornemmelse.

- Fagforeningerne i dag er for en stor dels vedkommende alt for dogmatiske og bagstræberiske. Det handler alt for meget om eksklusivaftaler og overenskomster. I stedet burde fagforeningerne i langt højere grad lytte til, hvilke ønsker og behov medlemmerne egentlig har.

Nogle gange meget, andre gange lidt

Fagbevægelsen taler om voksende egoisme og manglende solidaritet hos især de unge og forstår ikke, at det ikke længere er nok at forhandle arbejdstid, løn og frynsegoder.

Fagforeningernes traditionelle kamp for 8 timers arbejde, 8 timers søvn og 8 timers frihed er for mange mennesker passé. Arbejdslivet skal indrettes mere fleksibelt.

- I nogle perioder er det måske ok at arbejde langt over de 37,5 timer om ugen

med mulighed for kompensation, mener Erling Krohn. Til gengæld skulle de mennesker, som eksempelvis har små børn, have mulighed for at arbejde mindre end de 37 timer. Fleksibilitet og individualitet er nøgleordene for fremtidens fagforening, men disse dyder skal tilvejebringes i et samarbejde mellem medarbejdere og deres organisationer og arbejdsgiverne.

- Specielt indenfor vores fag ser vi alt for ofte udbrændthed og stress, som følge af, at fleksibiliteten kun har været fra medarbejdernes side, og det er måske det allerstørste problem, vi har i vores medlemskreds i dag, siger Erling Krohn

Gode venner?

Fagforeningernes problem er, at deres største konkurrent på trivselsområdet er deres tidligere fjende – arbejdsgiveren. Den gode arbejdsgiver sørger for at efteruddanne sine medarbejdere, skaber rammerne for et godt arbejdsmiljø og tager problemerne op med medarbejderne, når de opstår og forsøger at løse dem.

Erling Krohn mener dog ikke, at dette glansbillede af arbejdsgiveren holder ude i den virkelige verden.

- Jeg er sikker på, at så længe der eksisterer arbejdsgivere, vil der også eksistere fagforeninger. I opgangstider vil fagforeningernes rolle i dagligdagen have karakter af samarbejdspartner, men i ned-

Fagforeningernes traditionelle kamp for 8 timers arbejde, 8 timers søvn og 8 timers frihed er for mange mennesker passé. Arbejdslivet skal indrettes mere fleksibelt, og fagforeningerne skal i langt højere grad indstille sig på at imødekomme medlemmernes individuelle behov, mener Erling Krohn, projektleder i PROSA.

Foto: PROSA

gangstider som nu, er fagforeningerne et forsvarsværk, hvor vi beskytter medarbejderne mod uretmæssige fyringer, for lidt udbetalt løn, dårligt psykisk arbejdsmiljø etc. Sidste år skaffede PROSA sine medlemmer over 20 mio. kr. i forbindelse med fyringer, virksomhedslukninger og manglende feriepenge, fortæller Erling Krohn.

Sig nej

Det er ikke længere fabriksfløjten, som styrer vores arbejdstid. Det er os selv. Det er vi bare ikke oplærte eller træned i. Der har fagbevægelsen et ansvar, mener Erling Krohn:

- PROSA har allerede to ERFA-grupper, der arbejder med at gøre medlemmerne bedre til at sige nej og opøve deres evne til at estimere tid. Der er en tendens til at være lidt for optimistisk, når man skal estimere en given opgave. Som leder har jeg ind imellem næsten måttet tvinge medarbejdere til at forlænge deres projektter, overbevise dem om, at de altså ikke kan implementere et nyt it-system på to uger, men at det snarere tager tre måneder.

- Maria-Therese Hoppe er enig i, at medarbejderne skal blive bedre til at sige nej. De vil være lykkelige for redskaber og hjælp til at tilrettelægge arbejdsli-

vet, så det kommer til at indgå i en harmoni og helhed med familieliv og fritid, siger hun til ugebrevet A4.

Derfor vil en af fagbevægelsens vigtige opgaver blive at sikre, at medarbejderne ikke bliver slidt ned. De fleste mennesker, som elsker deres arbejde har meget svært ved selv at sige stop.

Projektledelse, strategisk tænkning og samarbejde i grupper og projektteams er blevet en almindelige arbejdsopgaver og arbejdsformer inden for it-området. Disse nye arbejdsformer indeholder både fordele og faldgruber for it-medarbejderne, og her er det fagforeningens opgave at sætte medlemmerne i stand til at styre deres egen arbejdssituation, at lære at lede sig selv, og frem for alt lære at sige NEJ, når man kan se at opgaverne ikke kan nås indenfor „normal“ arbejdstid. Også selvom opgaven er spændende. Ellers bliver de flydende grænser mellem arbejde og fritid til en spændetrøje i stedet for mulighed til øget selv-realisering.

Erling Krohn peger på to helt klare behov i PROSAs medlemsskare: Kompetenceudvikling og psykisk arbejdsmiljø.

- Fagbevægelsen skal løse disse nye opgaver ved at lave fora, hvor medlemmer, som har disse ting inde på livet, har mulighed for at udveksle deres erfaringer. De nye ydelser skal tilbydes i fleksible fora, der kan komme ud, hvor medlemmerne er. I deres lokalområde, på deres arbejdsplads eller nærmeste større by, og de skal konsolideres i faglige og sociale netværk. På den måde får fagforeningerne større medlemsaktivitet, og medlemmerne kommer til at indgå i mindre sammenhænge, med større mulighed for at bygge personlige og faglige relationer op, fordi fællesskabet bygger på konkrete, relevante problemstillinger for det enkelte medlem. Senere kan den medlemsaktivitet udvides til et større engagement i fagforeningen, men specielt de unge mennesker, tiltrækkes ikke mere af hele fagforeningspakken med udvalg og bestyrelser, for det ligner ikke et svar på de problemer, de står i. Men det er vigtigt, at hele fagforeningen bibeholdes som medarbejdernes forsvarsorganisation og samtidig fortsætter som aktiv medspiller i vedligeholdelsen af demokratiet og velfærdsstaten. ■

PROSAbladet sætter fokus på overvågning

AF JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Den 21. januar delte foreningen Big Brother Awards Danmark sine priser ud. De, der fik en Orwell, er aktører, som på den eller den anden måde er med til at fremme overvågningen i Danmark. De, der fik en Simon, er med til at få os til at fokusere på, reflektere over eller reducere overvågningen. Uddelingen af Big Brother Awards skal få os til at huske på, at vi stadig skal værne om privatlivets fred i en tid, hvor det er så nemt at overskride især den virtuelle privatsfære.

PROSA har i mange år fokuseret på overvågning, fordi den moderne overvågning er så tæt forbunden med de it-værktøjer, mange af vores medlemmer

håndterer hver dag. Derfor dette tema om overvågning.

The Big Brother Awards Danmark er en kreds af bekymrede borgere, der ønsker at sætte fokus på det stigende antal privatlivskrænkelser i Danmark.

Peoples Choice prisen (Orwell): Anti-PiratGruppen.

Virksomhed (Orwell): DSB.

Kommune (Orwell): Høje Taastrup.

Projekt/produkt (Orwell): eBoks.

Stat (Orwell): Datatilsynet/Datarådet.

Person (Orwell): Henrik Qvortrup, chefredaktør for Se og Hør.

Person (Simon) Line Barfod, retpolitisk ordfører for Enhedslisten, for sin kamp mod overvågning og terrorpakken. I 2002 har dette specielt medført et af de mest seriøse arbejder mod Terrorpakkens lovforslag. I stedet for blot at affeje lovforslagene er Line Barfod gået ind i en politisk dialog med forslagsstillerne, der reelt forsøger at fastholde det demokratiske diskussionsforum omkring udarbejdelsen af love. ■

Peter Blume, som også var festtaler ved prisoverrækkelserne i Copenhagen Jazzhouse fik ironisk nok selv en Orwell, qua sit medlemskab af Datarådet. Begrundelsen var for prisen var, at er behov for at stille grundlæggende spørgsmål ved Datarådet/Datatilsynets struktur, opgaver og sikring af uafhængighed fra de offentlige institutioner. Uden den afhængighed kan de ikke beskytte borgeren mod statens voksende systemkontrol.

Foto: Thomas Borberg

En dag som kendt

AF JESPER SVARRE,
FORMAND FOR BBA JURYEN

Jeg står her også for at takke en masse mennesker. Ikke bare de mennesker, der har været med til at få dagens arrangement op at stå.

Næ, jeg vil også takke en masse mennesker, der har været med til at gøre mig kendt. Jeg kender ikke mange af dem personligt, end ikke deres navne, men de skal nu have tak alligevel.

Jeg har nemlig fået lov til at leve en dag som kendt. Ikke bare 15 minutter, som ellers synes at være standarden, men en hel dag.

Levende kakerlakker

Jeg havde længe troet, at jeg i det mindste skulle spise levende kakerlakker på en øde ø eller blive filmet, mens jeg tog bad i en skurvogn i Københavns Havn for at blive kendt. Men så meget skulle der ikke til.

Det startede torsdag i sidste uge, da vækkeuret ringede.

Efter endt morgentoilette tændte jeg min pc for at tjekke mails og surfe lidt på nettet.

Det ved nu modtagerne af mine mails, ejerne af de websites, jeg surfede på, min

internetudbyder og formentligt også Echelon systemet.

Hilste på overvågningskameraet

Jeg skulle på arbejde med bussen, så jeg gik i 7Eleven for at købe et klippekort. Her hilste jeg på overvågningskameraet og betalte med mit dankort – så ved banken også, hvor jeg har været.

Og at jeg ikke har noget specielt imod store, imperialistiske kæder.

I bussen kunne jeg også se op i øjet i det høje, som registrerede, at jeg foretrak MetroExpress. Det var nu kun fordi, der ikke var flere Urban.

Vel ankommet til mit arbejde åbnede jeg yderdøren med nøglekort – bare for at gøre opmærksom på, at jeg var mødt på arbejde, for det er jo rart at kunne bevise, hvis det skulle komme til det.

Herefter tændte jeg min pc og loggede på netværket. Det er jo ikke nok, at jeg er mødt – jeg skal også kunne bevise, at jeg laver noget.

Og det er da også rart, at gutterne i edb-afdelingen lige sender mig en tanke.

Nu var det tid til arbejdsmailen, som

Jesper Svarre, som er formand for juryen af Big Brother Awards i Danmark holdt en ironisk tale om, hvor dejligt det er at være kendt af overvågningskameraer, Echelon, teleselskaber, forretninger...
Foto: Erik Refner, Scanpix

selvfølgelig både er registreret hos vores internetudbyder og af min arbejdsgiver. Jeg skulle bl.a. bruge pc'en til at bestille nogle tomme cd'er over nettet med mit kreditkort – det fik både min arbejdsgiver, vores udbyder, leverandørens udbyder, leverandøren og kreditkortselskabet registreret.

Hele 40 øre

Jeg har da også installeret et par spyware programmer. Efter endt arbejdsdag var det med toget på familiebesøg, men jeg købte lige ind i Brugsen på vejen. Her brugte jeg mit medlemskort, for der er jo ikke nogen grund til at skippe medlemsrabatten – det blev faktisk hele 40 øre – og så giver det selvfølgelig også Brugsen mulighed for at sende mig nogle målrettede reklamer.

Nu havde jeg forrygende travlt med at nå toget, så jeg ånsede end ikke overvågningskameraerne nede på stationen, men til gengæld kunne jeg føle en mærkelig tomhed inde i s-toget. Jeg følte mig pludselig så anonym.

Men det var måske fordi, de endnu ikke havde fået kameraer op der.

Det havde de selvfølgelig i DSB-kiosken, hvor jeg lige nåede at købe en æske chokolade på mit dankort.

Rart med fotofælder

Efter middagen blev jeg kørt hjem i bil. Det var min mor, der kørte, så vi blev ikke taget i fotofælderne på vejen, men det var da rart at se, at de var der.

Da jeg kom hjem var jeg for træt til at tjekke min mail, så jeg følte mig igen en smule glemt og alene. I hvert fald lige indtil jeg tog min mobil op af lommen. Den havde været tændt hele dagen – så var jeg rolig igen. Det er rart at vide, at teleselskaberne ved med meters nøjagtighed, hvor jeg er, og hvor jeg har været hele dagen..

Tak alle sammen. ■

Overvågning lurere på demokratiet

I skyggen af 11. september har Danmark sammen med en række vestlige lande indført øget elektronisk overvågning. Kritikere mener, at et overvågnings-samfund sniges ind ad bagdøren og frygter, at demokratiet er i fare.

AF DAN MYGIND

FOTO: MARTIN FOLDGAST

Når din mobiltelefon er tændt, efterlader du spor. Spor, der fortæller, hvor du er på hvilket tidspunkt.

Når du taler i telefon, efterlader du spor. Spor, der fortæller, hvem du taler med og hvor længe.

Når du bruger dit Dankort, kreditkort eller benzinkort, efterlader du spor. Spor, der fortæller, hvor og hvornår du har handlet.

Når du er på internettet, efterlader du spor. Spor, der fortæller, hvilke websteder, du besøger.

Når du sender e-mails eller sms'er, efterlader du spor. Spor, der fortæller, hvad du sender, og hvem dine modtagere er.

Allesammen elektroniske spor, der samlet giver et detaljeret billede af dig og din færden.

Elektroniske spor, som kan være til stor hjælp for politi og efterretningstjenester ved efterforskning af kriminalitet og terrorhandlinger.

Elektroniske spor, som er med til at nedbryde forestillingen om privatlivets fred.

Statens sikkerhed kontra privatlivets fred

For tiden foregår en kamp om hvor meget af den elektroniske kommunikation, der skal gemmes til efterforskningsbrug.

På den ene side står politi, efterretningstjenester og politikere, der ønsker tryghed og sikkerhed. På den anden side står borgerrettighedsgrupper, jurister, politikere og filosoffer, der ønsker, at privatlivets fred og grundlæggende demokratiske rettigheder respekteres.

Efter terrorangrebet mod USA den 11. september 2001 har ønsket om tryghed

og sikkerhed fået høj prioritet. I USA, på EU-plan og i Danmark er der vedtaget love, der tillader øget overvågning af landenes egne indbyggere. Lovene skal sørge for, at oplysninger om elektronisk kommunikation bliver registreret og gemt. Politiet kan så anvende oplysningerne i en eventuel senere efterforskning af terrorvirksomhed eller grove forbrydelser som mord eller børneporno.

Lovgiverne ser lovene som nødvendige foranstaltninger i forsvaret af demokrati og statens sikkerhed. Modstanderne af lovene er bekymrede for, at udviklingen går mod et overvågnings-samfund, der er præget af kontrol og mistillid.

Danmarks anti-terrorlov

Et eksempel på lovgivning, der blev indført som følge af terrorangrebet på USA, er Danmarks anti-terrorlov, der blev endeligt vedtaget 31. maj 2002. Anti-terrorloven består af en lang række lovændringer, hvor terrorismeparagraffen, den nye paragraf 114a i retsplejeloven, er den mest omdiskuterede for tiden. Den muslimske forening Al Aqsa er sigtet for at overtræde terrorismeparagraffen, da de mistænkes for at yde økonomisk støtte til terror.

En anden del af anti-terrorloven, der er til debat, er bestemmelsen om "indgreb i meddelelshemmeligheden, observation og dataaflysning". Kort fortalt stiller bestemmelsen krav om øget elektronisk overvågning. Fremover skal "oplysninger om teletrafik", det vil sige oplysninger om e-mail-, sms-, telefon- og internet-brug, gemmes af telefonselskaber og internetudbydere i 1 år. Og det er alle kunders teletrafikoplysninger, der

skal gemmes. Med en retskendelse i hånden kan politiet få udleveret teletrafikoplysninger for en eller flere kunder.

Registreringen af hvad der i praksis er alle danskeres elektroniske kommunikation, vækker bekymring hos nogle politikere.

- Vi er betænkelige ved overvågningen. Der er tale om en total registrering af en kommunikationsform, siger Line Barfod, retspolitisk ordfører fra Enhedslisten. Enhedslisten stemte sammen med Socialistisk Folkeparti som de eneste partier imod anti-terrorloven.

Sandy Brinck, retspolitisk ordfører fra Socialdemokratiet, deler ikke bekymringen og mener, at det er forkert at tale om en total registrering af en kommunikationsform.

- Borgerne skal vide, at hver gang vi bruger elektronisk kommunikation, efterlader vi spor. Det må vi vænne os til, siger hun og fortsætter: Det er kun kommunikationens afsender og modtager samt tidspunktet for kommunikationen, der skal registreres ifølge loven.

Den vigtige, ubeslutede detalje

Der hersker dog usikkerhed om, hvad det er, der reelt vil blive registreret. I loven skelnes mellem trafikdata og kommunikationsindhold.

Trafikdata er oplysninger om, hvem der er afsender og modtager samt tidspunktet for kommunikationen. Kommunikationsindholdet er indholdet af e-mailen, sms'en eller telefonsamtalen.

Ifølge loven er det kun trafikdata, der skal gemmes.

Loven indeholder dog nogle selvmod-

sigelser. IT-Brancheforeningen gør opmærksom på selvmodsigelserne i et brev til retsudvalget dateret den 7. maj 2002. En e-mails afsender- og modtager-adresser er gemt i e-mailens såkaldte "header". Header'en indeholder også overskriften på e-mailen og er dermed en del af kommunikationsindholdet. Hvis afsender og modtager skal registreres, vil det af tekniske årsager betyde, at også dele af kommunikationsindholdet bliver registreret. IT-Brancheforeningen opfordrer derfor til, at lovtæksten præcist definerer, hvad der skal registreres.

Den præcisering er ikke kommet med i den vedtagne lov. Lovteksten siger blot, at justitsministeren efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling skal fastsætte de nærmere regler om registrering og opbevaring. Et arbejde, der ikke er begyndt endnu.

Tekniske muligheder bestemmer

Mens tekniske spidsfindigheder kan drille rent lovmæssigt, bekymrer borgerrettighedsgrupper og juraprofessorer sig om, hvorvidt lovgiverne i for høj grad baserer sig på, hvad teknologien gør muligt.

- Der er tale om registrering af folks færden uden noget bestemt formål, blot fordi det er teknisk muligt. Det bryder meget med grænserne for, hvad samfundet normalt må vide om borgerne, siger Tanja Krabbe, jurist og bestyrelsesmedlem i Digital Rights. Organisationen er en græsrodsorganisation, som beskæftiger sig med rettighederne i den digitale verden. Digital Rights arbejder blandt andet sammen med Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Peter Blume, professor, dr. jur. fra Kø-

benhavns Universitet, anser også teknologien som en drivkraft i lovgivningen.

- Der er en tendens til, at det teknisk mulige, bliver det teknisk nødvendige, siger han og fortsætter:

- Egentlig svarer anti-terror lovens bestemmelser til, at postvæsenet skulle notere alle breve, man sender og modtager. Det ville virke som et meget stærkt indgreb i folks privatsfære, men den elektroniske overvågning er mere diskret og upersonlig.

Den socialdemokratiske retsordfører Sandy Brinck afviser, at politikerne lovgiver efter, hvad der er teknisk muligt:

- Hvis vi gjorde det, ville vi blot lade den elektroniske overvågning være en del af politiets daglige arbejdsredskab. Det har vi undgået ved, at der stilles stramme krav om, hvornår politiet må kræve teletrafikoplysningerne udleveret. Det er

kun ved mistanke om grove forbrydelser.

Med grove forbrydelser henviser Sandy Brinck til lovtæksten, der siger, at politiet kun må kræve teletrafikoplysningerne udleveret ved mistanke om forbrydelser, der straffes med 6 års fængsel eller mere.

Overvågning skaber mistillid

Selvom oplysningerne om e-mails, sms'er og telefonsamtaler kun bliver brugt, hvis man er under mistanke for at have begået en alvorlig forbrydelse, beroliger det ikke Tanja Krabbe fra Digital Rights.

mark, har ændret deres adfærd på grund af frygten for overvågning.

- Ved planlægning af vores ulydighedsaktioner bruger vi ikke internet, e-mail og mobiltelefoner. Vi slukker for mobiltelefonerne og går udenfor, når vi skal tale sammen. Vi har mistanke om, at vores lokaler også overvåges, siger Søren Borking, talsmand for Globale Rødder. Organisationen arrangerede forskellige happenings vendt mod EU under det netop overståede EU-topmøde i København.

-De er jo paranoide, siger Helge Adam

Samfund, der bygger på mistillid

Peter Kemp, filosof og leder af Center for Etik og Ret, mener ligesom Tanja Krabbe fra Digital Rights, at overvågningen vil påvirke folks adfærd og være til skade for de personlige relationer.

- I et overvåget samfund bestemmes adfærd af frygten for sanktioner, ikke af overvejelser om det rimelige i adfærd. Det skader vores opfattelse af hinanden. Det hele kommer til at bygge på mistillid frem for på tillid, siger Peter Kemp.

De Konservatives retspolitiske ordfører Helge Adam Møller mener slet ikke, at der kan tales om overvågning.

- Jamen, der er ikke tale om overvågning. Der er tale om en registrering af oplysninger, der udelukkende bliver brugt, hvis der er bestyrket mistanke om en grov forbrydelse. Og jo; der er nogle der vil blive utrygge. Det er alle forbryderne. Det har jeg det fint med. Hr. og fru Jensen har intet at frygte, siger han.

Helge Adam Møller medgiver, at der med anti-terror loven afgives lidt af privatlivets fred, mod at samfundet får en større sikkerhed.

- Vi afgiver en lillebitte smule af privatlivets fred, til gengæld får vi ti gange så meget tryghed og sikkerhed, siger han.

Tanja Krabbe fra Digital Rights mener derimod, at der er tale om et stort indgreb i de personlige rettigheder.

- Det er ikke kun en lille del af privatlivet, der opgives, det er at opgive ret meget. I vores demokrati er det helt grundlæggende, at man respekterer den enkelte, og at man har nogle rettigheder som enkeltperson, siger hun.

De overvågede demokratier

De danske bekymringer for overvågningens konsekvenser for demokratiet står ikke alene. Internationale borgerrettighedsgrupper, der beskæftiger sig med menneskerettigheder og privatlivets fred, som eksempelvis Electronic Privacy Information Center (EPIC) fra USA og Privacy International (PI) fra England udtrykker også deres bekymring over udviklingen efter terrorangrebet på USA den 11. september 2001.

I september 2002 udgav EPIC og PI rapporten "Privacy and Human Rights

- Det er vigtigt, at man kan udveksle ideer med andre uden at blive overvåget. Mennesker ændrer automatisk adfærd, hvis de bliver overvåget, siger Tanja Krabbe. Overvågningen kan ganske enkelt påvirke demokratiet i en uheldig retning, mener hun.

Folkene bag græsrodsorganisationen Globale Rødder, en lovlig organisation, der opererer i det demokratiske Dan-

Møller, retspolitisk ordfører for de Konservative. Han mener, at ikke Globale Rødder har noget at frygte, når blot de overholder de demokratiske spilleregler. Helge Adam Møller understreger, at Globale Rødder skal være under bestyrket mistanke for at have begået noget alvorligt kriminelt, og at politiet skal have en retskendelse, før den registrerede kommunikation kan udleveres til politiet.

2002 – An International Survey of Privacy Laws and Developments”, som er en international undersøgelse af love om privatlivets fred og udviklingen i det forgangne år. Rapporten gennemgår lovgivningen vedrørende overvågning og privatlivets fred i mere end 50 lande. Den viser, at langt de fleste demokratiske lande har indført regler, der tillader øget elektronisk overvågning efter den 11. september 2001.

I rapporten fremhæves EU-direktivet “Electronic Communications Privacy Directive” som et eksempel på den øgede overvågning, der accepteres i Europa. Direktivet blev vedtaget i Europa-parlamentet den 30. maj 2002. Det giver EU-medlemsstaterne lov til at indføre love, der tillader at gemme oplysninger om mobil samtaler, fastnettelefonsamtaler, fax, e-mails, internetkommunikation eller anden elektronisk kommunikation. Direktivet er interessant, fordi det erstatter et tidligere EU-direktiv, Telecommunications Privacy Directive 97/66/EC fra 1997, der netop ikke tillod at gemme oplysninger om elektronisk kommunikation. Når en kommunikation var afsluttet, skulle al information så vidt muligt slettes, undtagen oplysninger, der var nødvendige for at kunden kunne betale for kommunikationen. Det ændrede sig efter 11. september 2001.

Total informationsbevidsthed

De største ændringer efter den 11. september er uden tvivl sket i USA. Her vækker den seneste udvikling især be-

kymring hos modstanderne af overvågning.

Der er foreløbigt bevilget over halvdelen milliard kroner til udvikling af et system kaldet “Total Information Awareness” – Total Informationsbevidsthed. Ved at sammenkøre eksisterende oplysninger fra private it-systemer med statslige it-systemer, håber de amerikanske myndigheder at kunne identificere terrorister ud fra et elektronisk adfærdsmønster. Et elektronisk adfærdsmønster, der bestemmes ud fra oplysninger om kreditkort-hævninger, flybestillinger, benzinkortkøb, patientjournaloplysninger, e-mail-kommunikation, telefonkommunikation og lignende. Ved at sammenstille alle oplysningerne kan de amerikanske myndigheder få et detaljeret billede af alle amerikaneres adfærd og færden. Det er meningen, at der skal oprettes en profil for alle amerikanske borgere. Hvis profilen, og dermed borgeren, udviser et terroristisk adfærdsmønster, håber de amerikanske myndigheder at kunne pågribe den pågældende, inden en terroraktion udføres. Det er dog uklart, hvad et terroristisk adfærdsmønster egentlig er, men det skal defineres samtidig med, at systemet etableres.

Det er Defense Advanced Research Project Agency (DARPA), som står for projektet. DARPA hører under det amerikanske forsvarsministerium. Foreløbig regner DARPA med at bruge fem år på projektet (læs mere om DARPA på side 14-15, red.).

Dansk total informationsbevidsthed

Kan det tænkes, at Danmark vil etablere et system, som amerikanerne er i gang med at udvikle?

Professor, dr. jur. Peter Blume vil ikke afvise det scenarie:

- Vi har langt flere oplysninger om borgerne end USA. Det kan ikke afvises, at et tilsvarende system etableres i Danmark. Hvis Christiansborg bombes, så skabes der en stemning, hvor grænserne for overvågning ligger længere ude, end man umiddelbart tror.
 - Heller ikke den socialdemokratiske ordfører Sandy Brinck vil afvise scenariet:
 - Man kan forestille sig meget. Men der er altid etiske overvejelser ved nye lovindgreb, der anfægter privatlivet. Jeg kan ikke sige, at det kan vi aldrig nogensinde finde på, men vi vil aldrig gøre det uden at foretage etiske overvejelser.
- Kun hos filosof Peter Kemp finder man noget, der ligner en afvisning. Han mener dog, det afhænger af, hvor stærkt demokratiet er rodfæstet i Danmark. Han siger:
- Tilsvarende tiltag kan formodentlig ikke forekomme i Danmark, da der er en fundamental tillid i Danmark. Det afhænger af, hvor holdbart demokratiet er. Hvis demokratiet er mere end blot glasur, vil det kunne holde til et terroranslag. ■

Softwaretest.dk

KURSER

Struktureret Test 25.-27. februar <i>Klaus Olsen & Poul Staal Vinje</i>	eXtreme Programming Ring <i>Poul Staal Vinje</i>	Estimering Ring <i>Poul Staal Vinje</i>	Test Management 17.-18. marts <i>Klaus Olsen & Poul Staal Vinje</i>	Test af Web-systemer 24. marts <i>Klaus Olsen</i>
---	--	---	---	---

Tilmelding og yderligere information se: www.softwaretest.dk

Poul Staal Vinje og Klaus Olsen er specialister inden for test og kvalitetssikring af software. De har begge etableret sig som anerkendte konsulenter inden for dette speciale og tilbyder i denne sammenhæng korte effektive kurser på udvalgte områder.

I terrorbekæmpelsens navn

Den 11. september er den mest citerede dato i nyere historie. Men datoen er også blevet en undskyldning, der har legitimeret allehånde overgreb på borgernes rettigheder og beskyttelse af den enkelte frihed. Navnlige i USA er en massiv overvågning af almindelige mennesker blevet indført. Alt sammen i terrorbekæmpelsens hellige navn...

AF **KARSTEN BENGTTSSON**,
SAN FRANCISCO
FOTO: MARTIN FOLDGAST

Bush-regeringen har på en række områder handlet hurtigt og effektivt for at forhindre en gentagelse af angrebet 11. september. En 22 år gammel lov, der forhindrede det offentlige i at spionere mod borgere, der ikke er mistænkt for at have begået forbrydelser, er således blevet ophevet. Den såkaldte USA Patriot Act, der blev vedtaget i oktober 2001, giver myndighederne en række muligheder for at overvåge og aflytte borgere – selvom der ikke umiddelbart foreligger nogen mistanke om begået kriminalitet. Og

gennem oprettelsen af the Joint Terrorism Task Force er en række databaser blevet sammenkørt. Ved at anvende „Spawar“ software fra den militære rumfarts-division kan myndighederne således umiddelbart finde oplysninger om den enkelte borgers tidligere overtrædelser af alle aspekter af loven.

Mest interesse – og kritik – samler der sig imidlertid om det såkaldte Total Information Awareness-program, der ledes af den kontroversielle figur John M. Poindexter, der var national sikkerheds-

rådgiver under præsident Ronald Reagan, og som kongressen flere gange har stemplet som „løgner“ i forbindelse med den såkaldte „gidsler-for-våben“ skandale i Nicaragua.

Indsamler allehånde oplysninger

Som navnet antyder vil Total Information Awareness, der er oprettet under Defence Advanced Research Projects Agency (DARPA), indsamle allehånde oplysninger om mistænkte borgere og gennem

anvendelse af software udvikle et system, der kan slå alarm, når „bestemte mønstre“ viser sig. For at få disse mønstre til at træde frem, anvender Total Information Awareness produkter fra den private industri. Det gælder eksempelvis software fra firmaet Acxiom Corp, hvis produkt – kaldet Personix – er udviklet til at opdele forbrugere i bestemte kategorier, som man senere kan markedsføre bestemte produkter til. På baggrund af indkøbsmønstre kan firmaets software eksempelvis anbringe bestemte mennesker i en gruppe, der hedder „velstående over 60 år af hankøn“ – og så fremdeles.

Nu skal softwaret imidlertid omskrives, således at det kan gruppere mistænkte borgere i forskellige grupper – hvoraf en vil komme til at hedde noget i retning af „mistænkte terrorister af arabisk herkomst“...

I projektet skal også anvendes søge-software som eksempelvis „projekt Genoa“, der er udviklet af firmaet Syntek Technologies – Poindexters tidligere arbejdsgever.

Kritiske røster

Målet med Total Information Awareness er således – banalt fortalt – at hælde så mange oplysninger som muligt – lægejournaler, kreditkort-informationer, arbejdsforhold, skatteoplysninger, indvandrersstatus, fingeraftryk med videre – ind i en kæmpe database.

Det udviklede software skal så på baggrund af disse informationer lede på kryds og tværs for at finde „mønstre“, der kan give anledning til videre undersøgelser om bestemte borgers eventuelle terroristiske hensigter.

- Dette er et kæmpe spring fremad, udtaler justitsminister John Ashcroft. Det vil revolutionere vores mulighed for at finde eventuelle terrorister og dermed forhindre gentagelser af tidligere tiders katastrofer.

Ikke alle ser imidlertid med så positive øjne på Total Information Awareness-projektet. Kritikerne peger først og fremmest på, at hele ideen bag projektet er at

indsamle informationer om borgere, der ikke er mistænkt for noget som helst kriminelt. Herved er begrebet „præ-kriminel“ introduceret. Altså efterforskning af „mulige“ kriminelle i samfundet.

- Total Information Awareness, og dets mulighed for at indsamle allehånde oplysninger om borgerne, bør nedlægges. Det styres af et semi-hemmeligt kontor, og den enkelte borger har ikke mulighed for at kende – endsige rette i – de oplysninger, som agenturet har i deres database, siger Lee Tien fra Electronic Frontier Foundation, som i øvrigt betvivler, at systemet overhovedet vil virke.

- Det virker som om, vi har fået det værste af to verdener. Et system, der ikke er i stand til at finde ud af noget som helst, fordi det bygger på et hav af irrelevante oplysninger, men som er glimrende i stand til at spionere mod borgere og aktivister á la Martin Luther King.

Det offentlige overvåger

- Mens det offentlige indfører stadig mere

restriktive regler for, hvilke oplysninger private firmaer kan indsamle om borgerne – så bliver det stadig lettere for det offentlige selv at indsamle oplysninger om borgerne, fastslår professor Diane Zimmerman, der er jurist og ansat på New York University.

Grunden til, at det offentlige via programmer som Total Information Awareness, ønsker at indsamle oplysninger om borgerne, er naturligvis faren for nye terrorangreb.

Begrebet „11. september“ er blevet en metafor, der bruges til at indføre nye love, der ophæver en række af borgernes frihedsrettigheder. Og hvis det sker i terrorbekæmpelsens hellige navn, tør kun få gå i mod strømmen, idet dette hurtigt vil blive betragtet som landsforræderi.

Det evige omkvæd blandt amerikanere efter den 11. september er „vi må leve videre som hidtil. Hvis vi ændrer vores måde at leve livet på – så har terroristerne vundet.“

Målt med den alen – har terroren vundet... ■

3.816 anmeldelser med registerkontrol:

Fart på glidebanen

De mange hits er tegn på, at registerkontrollen er blevet hverdag. Med de generelle lovbestemmelser og upræcise krav til anmeldelsen, er kontrollen med udbredelsen af registerkontrollen ved at forsvinde.

AF STEFFEN STRIPP

FOTO: MARTIN FOLDGAST

En søgning i Datatilsynets fortegnelse over anmeldte behandlinger med søgekriterierne „samkøring i kontroløjemed“ og „offentlig forvaltning“ giver 3.816 hit. Behandlinger, som omfatter samkøring i kontroløjemed, skal have en forudgående udtalelse fra Datatilsynet og skal derfor angives særskilt på anmeldelsesblanketten. I begyndelsen af 1990'erne startede glidebanen mod omfattende registerkontrol. Efter flere års debat om det betænkelige blev muligheden åbnet bl.a. med henvisning til, at man kunne spare flere hundrede millioner kroner ved at undgå snyd. Datatilsynet (som dengang hed Registertilsynet) anlagde en praksis, som krævede en klar lovhjemmel for at acceptere samkøring til kontrol. Folketinget lagde sig fast på et princip om, at når borgerne er informeret på forhånd, kan registerkontrol gennemføres.

Samkøring i kontroløjemed

I Datatilsynets vejledning hedder det, at samkøring er en fælles betegnelse for forskellige tekniske løsninger, som vedrører sammenkobling af oplysninger, der kommer fra forskellige registre. Ved samkøring i kontroløjemed forstås først og fremmest samkøring/sammenstilling af oplysninger med det formål at afsløre, om en person ansøger om en ydelse, som vedkommende ikke er berettiget til og således begår socialt bedrageri.

I f.eks. Lov om retssikkerhed, som der henvises til i mange anmeldelser, gives

hjemmel til at indhente oplysninger om økonomiske forhold, dels ”som led i behandling af en enkelt sag”, og dels ”som led i en generel søgning til brug for kontrol”. Det er især den sidste anvendelse med en generel efterfølgende kontrol, som er meget betænkelig, fordi myndigheden her indsamler oplysninger om alle borgere, der modtager en bestemt ydelse, uanset om der foreligger en mistanke om misbrug eller snyd. Alle borgere mistænkes på den måde, og i praksis vil en række borgere stå overfor en ’omvendt bevisbyrde’, fordi de er kommet med i en udvælgelse uden at have gjort noget galt.

Datatilsynets anmeldelsesblanket spørger blot, om der sker samkøring i kontroløjemed. På anmeldelsesblanketten – som de kan læses på Datatilsynets hjemmeside – henviser myndighederne blot generelt til en paragraf i loven uden nærmere at beskrive, hvordan kontrollen finder sted. Det er derfor ikke muligt at se i hvilket omfang, samkøring anvendes til behandling af en konkret sag og i hvilket omfang, der foretages generelle søgninger til efterfølgende kontrol.

Registerkontrollens omfang

De 3.816 hit er udtryk for, hvor langt vi er kommet, men selvfølgelig dækker det store tal over forskellige tendenser. Det skal nævnes, at de enkelte kommuners tilslutning til fællesanmeldelser fra Kommunedata udgør en betragtelig del. Der

er således ikke tale om 3.816 forskellige registerkontroller.

Kommunernes Landsforening og Kommunedata har anmeldt 18 systemer, som anvendes meget bredt, der indebærer samkøring i kontroløjemed. At kontrollen er blevet meget almindelig fremgår af, at KL/KMD i alt har anmeldt 26 behandlinger, og heraf omfatter altså 18 samkøring i kontroløjemed. Derudover indeholder listen ca. 20 statslige anmeldelser med samkøring i kontroløjemed.

Kommunedata, bl.a.

Sagshenvisning og Advis
Børn og voksne foranstaltninger
Børnetilskud og underhaltsbidrag
Dagpenge ved sygdom og fødsel
Omsorgsydelse
Arbejdsformidling
Boligstøtte
Aktivering og social service
Pensionsområdet

Statslige, bl.a.

Arbejdsdirektoratet: registersamkøring
Arbejdsdirektoratet: pensionsager
Arbejdsdirektoratet: register for arbejdsmarked
Udlændingestyrelsen: US-SIS
Udlændingestyrelsen: Fælles Visumsystem
Rigspolitiet: Centrale Kriminal Register
Rigspolitiet: Våben og jagt register
Færdselsstyrelsen: Vognmandssystemet
Skov- og naturstyrelsen: Jagttegn
Fødevarerministeriet: Erhvervelse land-

brugsejendomme

Fødevareministeriet: Generelt landbrugsregister

Fødevareregionerne: Veterinær og fødevarerkontrol

Bemærkelsesværdigt er det, at 9 kommuner har anmeldt dokumenthåndterings-systemer, som omfatter samkøring i kontroløjemed. I flere anmeldelser henvises enslydende blot til „Lov om: Det Central Personregister, Skattekontrol, Retsikkerhed, Aktiv-, Service- og Integrationslov, Pension, Planlægning, Byggelov“. I andre henvises til bestemte paragraffer – og boligstøtteleven, og lov om børnepasning indgår også.

Det er meget betænkeligt, at de generelle dokumenthåndteringssystemer anvendes til registerkontrol. Alle anmeldelserne angiver, at der behandles følsomme oplysninger. Der er tale om systemer,

som omfatter ustrukturerede oplysninger i forskellige dokumenter, typisk word-dokumenter, og der kan fritekstsøges på tværs af lovgivning og forvaltninger i systemerne. Og når hjemlen endog angives så bredt og upræcist, som det er tilfældet, er det overordentlig sandsynligt, at der hermed bliver åbnet op for helt nye samkøringer i af registrerede oplysninger.

Fart på ned ad glidebanen

Gennemgangen af anmeldelserne, som omfatter samkøring i kontroløjemed, efterlader det klare billede, at registerkontrollen er blevet hverdag. Der indsættes enkle bestemmelser i lovene; der anmeldes behandlinger i massevis med kontrol; og nye typer behandlinger inddrages. Med de generelle lovbestemmelser og upræcise krav til anmeldelsen, er kontrollen med udbredelsen af registerkontrollen ved at forsvinde.

Denne udvikling skal ses på baggrund af, at det i de 10 år på ingen måde er lykkedes at eftervise påstandene om besparelser i flere hundrede millioner klassen. Tværtimod har forskellig presseomtale talt om „mindre socialt fusk“ og „besparelse på få millioner“.

Man har heller ikke efter 10 år fundet det umagen værd at få foretaget en egentlig undersøgelse af, hvordan kontrollen virker, og hvilke konsekvenser den har for sagsbehandling og borgere. I hvilket omfang må borgerne reelt bevise sin uskyld overfor register-oplysningerne?

Folketingets forudsætning om forudgående information og Datatilsynets krav om „klar hjemmel“ er i praksis nærmest vendt til en generel tilladelse. Der må strammes op med afgrænsede beskrivelser i anmeldelserne, således at det ikke er nok med generelle henvisninger til paragraffer, som giver generelle muligheder for samkøring til kontrol. ■

Stop jagten på efterlønnen

Gennem det sidste halve år har vi set den ene overskrift i aviserne efter den anden, der ud fra forskellige indgangsvinkler skriver, at nu skal efterlønnen afskaffes. Der er ikke råd til den, og samfundet kan ikke undvære de ældre på arbejdsmarkedet.

Lønpres

I de seneste udspil siger flere økonomer, at det ikke en gang er de ældres arbejdskraft, der er behov for – næ, det er såmænd nok, at de står i en arbejdsløsheds-kø, så de på den måde kan være med til at holde lønningerne i ro, hvis det nu skulle vise sig, at der kom et nyt opsving. Hvis efterlønsmodtagerne var registreret som arbejdsløse, ville der være 11% arbejdsløse mod nu 5%. Og man risikerer, at lønningerne stiger, hvis arbejdsløsheden kommer meget ned under 5%, så derfor skal efterlønsmodtagere ud i arbejdsløshedskøerne, så de kan figurere mere fordelagtigt i statistikkerne. Eller med andre ord være med til at presse lønningerne. Det er dog kun de kommende efterlønsmodtagere, der er tale om.

Kynisme

Når økonomiske betragtninger på den måde skal lægges til grund for diskussioner af, hvordan samfundet skal indrettes, og hvordan de mennesker, der har tjent samfundet gennem det meste af deres liv, skal behandles, så er vi ude i en grad af kynisme og økonomisk determinisme, som ikke hører nogen steder hjemme.

Det falder meget godt i tråd med Folketingets pakke "Flere i arbejde". Bestræbelserne i den går også ud på, at det skal sikres, at der er arbejdskraft nok til rådighed. Blandt andet derfor skal ældre over 55 år ikke kunne fredes, men derimod hurtigt sendes i aktivering – ikke noget med uddannelse, de har jo al deres erfaring, de skal bare ud og arbejde.

Drop den dårlige samvittighed

Da efterlønnen i sin tid blev indført, var et af argumenterne, at der var mange ufaglærte især, der døde omkring pensionsalderen. De fik ikke mulighed for at nå at nyde den pension, som de via skatterne havde indbetalt til. De var ofte så nedslidte, når de nåede pensionsalderen, at deres liv var præget af smerter og forskellige skavanker efter et langt arbejdsliv. Derfor havde det stor betydning at kunne forlade arbejdsmarkedet 5-7 år tidligere. Desværre er der ikke ændret så meget ved disse forhold. Der er gjort en del for at få fjernet det tunge arbejde, men det er blevet afløst af arbejde, som er mere intensivt og ensidigt, og som derfor også giver nedslidningsskader. Samtidig er kravet om produktivitet steget i alle brancher – også i it-faget, hvilket kan give en psykisk nedslidning.

På SAS har stort set alle de, der kunne, valgt at gå på efterløn for på den måde at være med til at undgå at nogle af deres yngre kollegaer fik en fyreseddel.

Det er svært på den baggrund at se nogen betimelig grund til at pålægge nuværende og kommende efterlønsmodtagere dårlig samvittighed over at være på efterløn.

De ældre bliver stadig fyret

Regeringen kommer med pæne hensigts-erklæringer om, at det er vigtigt at virksomhederne ikke holder sig tilbage med at ansætte ældre – og samtidig fyrer sta-

ten selv de ældre i forbindelse med nedskæringerne.

Skal man have folk til at blive på arbejdsmarkedet, skal det ikke være ud fra hetz eller pisk, men med baggrund i reelle gode seniorordninger. For der er da heldigvis også mange, som ikke er nedslidte, og som fortsat gerne vil være på arbejdsmarkedet, efter de er fyldt 60 år.

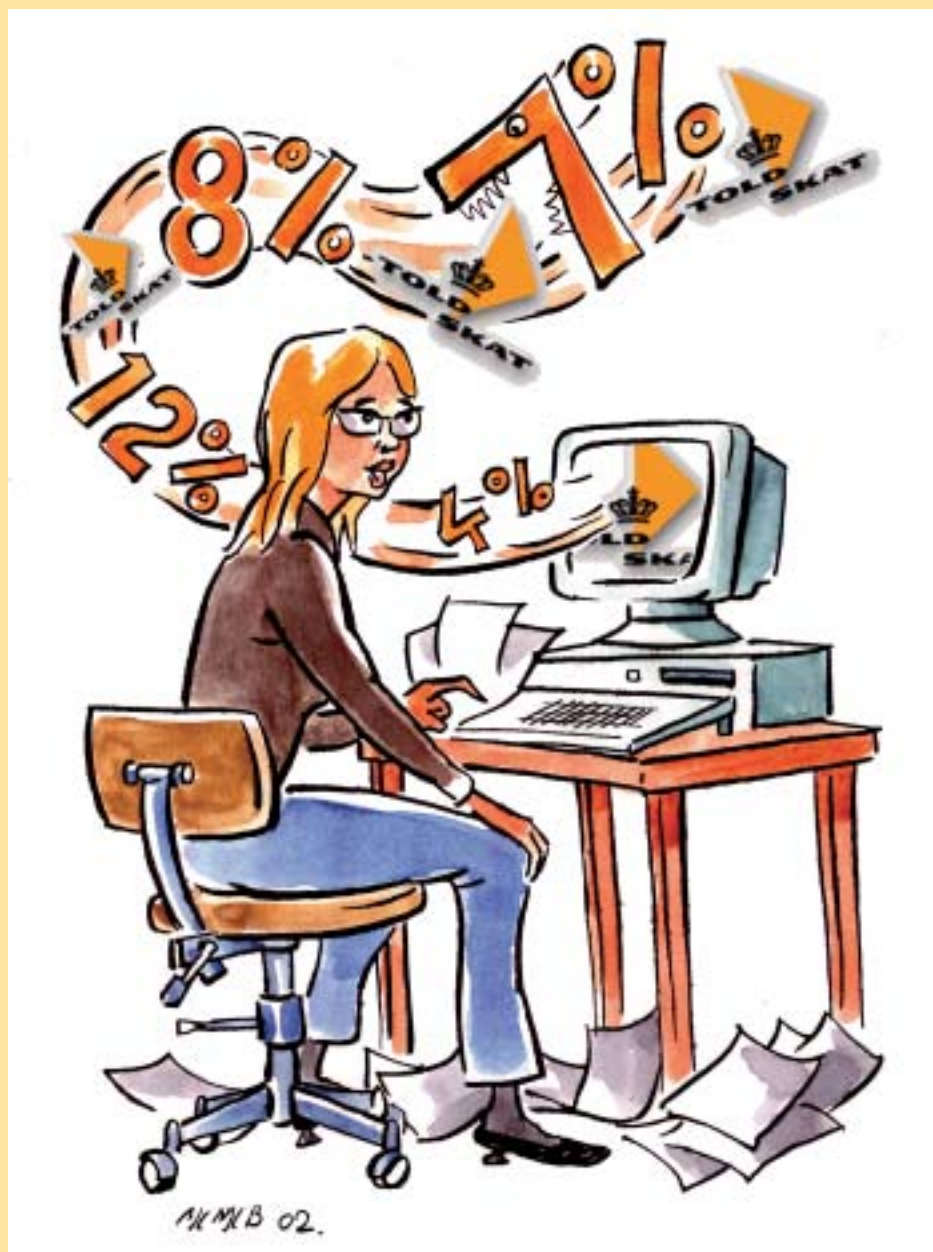
På PROSAs arbejdspladser er der i overenskomster og andre aftaler forskellige ordninger, som kan gøre det muligt, at tidspunktet for, hvornår man går på efterløn eller pension, er mere fleksibelt. Der findes f.eks. aftaler om, at man kan gå ned i tid og bevare den fulde pensionsindbetaling. En uges ekstra ferie til alle over 55 år.

Derudover skal der ikke være aldersgrænser for hvornår, man kan modtage tilbud om uddannelse i aktivering. Indenfor vores område skal man følge med udviklingen hele tiden – det har ikke noget med alder at gøre.

Har regeringen pengene?

Endelig kan man spørge sig selv om, regeringen har de penge, som gennem de sidste godt 4 år er indbetalt til efterlønsordningen. Hver måned indbetales i øjeblikket ½ mia. kr. om måneden i efterlønsbidrag. Det svarer til godt 6 mia. om året. Er staten klar til at udbetale alle de de indbetalte beløb og undvære de 6 mia. i indtægt om året? Det vil være resultatet, hvis ordningen skulle ophøre, eller hvis alle stopper indbetalingerne og får deres hidtidige udbetalinger overført til pensionsordningen. ■

Skattemæssige informationer for 2002

Selvangivelsen

Selvangivelsen vil blive udsendt i marts/april 2003, påført de oplysninger, skattemyndighederne har modtaget fra arbejdsgivere, pengeinstitutter m.fl. Indsendelsesfristen er 1. maj 2003.

Hvis man ingen ændringer har til de af skattemyndighederne angivne oplysninger, skal selvangivelsen ikke indsendes. Ønsker man at foretage ændringer eller

tilføjelser, skal de felter udfyldes, som ønskes rettet, og derefter skal man indsende selvangivelsen eller indtaste ændringerne via en tryknaptelefon (tast-selv). Der er også mulighed for at foretage rettelserne via internettet. Alle former for korrektioner skal være foretaget inden 1. maj 2003.

Den senere modtagne årsopgørelse bør gennemgås nøje. Du skal kontrollere, om

alle indkomst- og fradragbeløb er korrekte. Uanset om skatteyder har indsendt selvangivelsen med ændringer eller ikke har gjort det, hæfter skatteyder for eventuelle fejl i de angivne oplysninger på årsopgørelsen.

Personlig indkomst

Under personlig indkomst indgår bl.a. årets virksomhedsoverskud, honorarer og lønindkomst sammen med værdi af fri bil, telefon og kost/logi. Der indgår desuden underholdsbidrag, der modtages fra en tidligere ægtefælle i forbindelse med separation og skilsmisse.

Specielt om fri bil gælder følgende:

Værdi af fri bil beregnes med 25% af de første kr. 300.000 og med 20% af resten. Værdien af bilen er nyvognsprisen, dog mindst kr. 160.000.

Der er to undtagelser, nemlig når bilen er mere end 3 år gammel:

1. Bilen er købt som ny: 75% af nyvognsprisen.
2. Bilen er købt som brugt: Anskaffelsessummen.

Der foretages modregning for arbejdstagers indbetalinger til arbejdsgiver.

Ved ovenstående beregning af skattegrundlaget er det forudsat, at arbejdsgiver betaler alle udgifter vedr. firmabilen.

Disse udgifter omfatter følgende:

1. Alle variable omkostninger (benzin, olie m.v.) (herunder også benzin under feriekørsel både i Danmark og i udlandet).
2. Alle faste omkostninger (forsikring, vægtafgift, falckkontingent (kun vedr. bilen) m.v.)
3. Færgetransport og broafgifter i forbindelse med erhvervskørsel eller kørsel mellem hjem og arbejde.
4. Parkeringsplads ved arbejdet.

Ikke omfattet er:

1. FDM-kontingent.m:
2. Privat parkeringsplads eller leje af parkeringsplads til en enkelt medarbejder.

- Færgetransport og broafgifter vedr. privatkørsel.
- Biltog.
- Motorvejsafgifter.
- Færdselsbøder, herunder parkeringsafgifter.

I den personlige indkomst er der fradrag for følgende forsikringspræmier og pensioner m.m.:

- Indekskontrakter.
- Livsforsikringer med løbende udbetalinger.
- Pensionsordninger med løbende udbetalinger. Hvis det årlige beløb overstiger kr. 37.600, og aftalen løber i mindre end 10 år, kan der højst fratrækkes 1/10 pr. år. Der er dog mulighed for opfyldning til kr. 37.600 pr. år.
- Kapitalpensionsordninger, dog max. kr. 37.600 pr. år, og ikke højere end den personlige indkomst.
- Erhvervsudygtighedsforsikring med løbende udbetalinger.

Livsforsikringer eller andre pensionsordninger, hvor præmierne indbetales af arbejdsgiver, skal ikke medregnes på selvangivelsen hverken som indkomst eller fradrag.

Kapitalindkomst

Under kapitalindkomst indgår renteindtægter og renteudgifter samt andre kapitalindkomster, såsom fortjeneste ved salg af aktier ejet mindre end 3 år. Har aktierne været ejet mere end 3 år, er fortjenesten aktieindkomst, se omtalen nedenfor.

Ligningsmæssige fradrag

Der gives fradrag for følgende udgifter:

- Befordringsudgifter
- Faglige kontingenter og a-kasse.
- Øvrige lønmodtagerudgifter udover kr. 4.600 pr. år.
- Underholdsbidrag m.m.

Befordringsudgifter:

Befordringsudgifter kan opdeles i to kategorier: Privat befordring og erhvervmæssig befordring.

Privat befordring

Uanset hvorledes transporten foretages, gives fradrag efter bestemte standardsatser pr. km. normal transportvej svarende til afstanden ved bilkørsel.

Der skal her tages hensyn til følgende:

- De givne geografiske forhold,
- Tidsmæssigt forbrug og
- Økonomisk rimelighed.

Under henvisning hertil er der fradrag for den faktiske udgift til færgetransport eller lign., når den skattepligtige på en del af eller på hele strækningen mellem hjem og arbejdsplads må anvende færgetransport eller lignende.

Såfremt der er tale om hele strækningen, skal der dog modregnes (24 x 1,58) kr. 37,92 i udgiften til færgetransport.

Transport over Storebælt giver følgende fradrag hver vej:

For bilkørsel pr. bil kr. 90,00
For togkørsel kr. 15,00.

Befordringsfradrag for strækningen over broen (uanset bil eller tog) km 15.

Transportvejen opgøres mellem hjemmet og arbejdet. Hvis man i en periode har været på efteruddannelseskursus, kan transportvejen i denne periode opgøres mellem hjemmet og kursusstedet i det omfang, denne transport har været foretaget. Det er en forudsætning, at kursisten samtidig har lønnet beskæftigelse.

For studerende er der kun mulighed for fradrag for den periode, hvor de er i lønnet praktik, idet det er en forudsætning for fradraget, at der skal være tale om et indtægtsgivende arbejdssted.

Fradrag kan kun foretages for den del af befordringen pr. dag, der overstiger 24 km.

Frdragssatserne er følgende:

Daglig befordring under 24 km	0
Daglig befordring 25 - 100 km	1,58
Daglig befordring over 100 km	0,79

På et år har en lønmodtager typisk omkring 220 arbejdsdage. Fridage, ferier og sygedage tæller ikke med som arbejdsdage.

Skatteydere, der har fri befordring til rådighed fra arbejdsgiveren herunder fri bil, firmabus el. lign., kan ikke opnå fradrag for kørsel hjem/arbejde.

Erhvervmæssig befordring

Lønmodtagere kan ikke længere foretage fradrag for erhvervmæssig befordring. Bortset fra de tilfælde hvor lønmodtager har kundeopsøgende arbejde, kan der kun blive tale om, at arbejdsgiveren udbetaler skattefri kørselsgodtgørelse – og kun til Ligningsrådets takster, som for 2002 er følgende:

Kørsel i egen bil eller motorcykel:

Kørsel op til 20.000 km i et år	2,84
Kørsel udover 20.000 km i et år	1,58

Der er krav om, at der foretages opgørelse af det faktiske antal kørte km samt, at arbejdsgiver kontrollerer denne.

Der er tre typer erhvervmæssig befordring:

- Befordring mellem arbejdspladser.
- Inden for samme arbejdsplads (f.eks. et skovområde).
- Mellem hjem og arbejde i op til 60 arbejdsdage inden for de forudgående 24 måneder (personer med skiftende arbejdssteder for samme arbejdsgiver).

Hvis godtgørelsen er mindre end ovennævnte satser, er der ikke længere fradrag for differencebeløbet.

Der er dog altid mulighed for at anvende fradragreglerne, som nævnt under „privat befordring“, på den måde, at kørselsgodtgørelsen indtægtsføres, og fradraget vedr. befordringen mellem hjemmet og arbejdspladsen foretages med de der nævnte lavere satser.

Faglige kontingenter og a-kasse:

Frdraget for kontingent til faglige sammenslutninger og arbejdsløsheds-kasser svarer til de fra fagforeningen og arbejdsløsheds-kassen indsendte oplysninger om de i 2002 betalte kontingenter.

Studerende kan ligeledes foretage dette fradrag i det omfang, den faglige forening har indberettet de betalte kontingenter til Told og Skat.

Øvrige lønmodtagerudgifter som sammenlagt overstiger kr. 4.600:

Telefon

Ydes der fri telefon, er dette oplyst som B-indkomst fra arbejdsgivers side med kr. 3.000 pr. år (dog højst den faktiske udgift). Beløbet skal opføres på selvangivelsen, bortset fra i de tilfælde, hvor skatteyder har indbetalt et beløb til arbejdsgiver til dækning af den private andel eller har afholdt egne udgifter til en anden privat telefon (f.eks. i sommerhuset). Sådanne indbetalinger/udgifter vil kunne modregnes i det af arbejdsgiver oplyste beløb.

Såfremt der er ydet telefongodtgørelse (delvis fri telefon), er der i modsætning til fri telefon mulighed for fradrag for de erhvervmæssige samtaler, som medarbejderen har haft. Tilskuddet beskattes som A-indkomst og er medregnet i det af arbejdsgiveren oplyste beløb, og som anses at dække abonnementsudgifter.

Dobbelt husførelse:

Hvis man af arbejdsmæssige årsager må opretholde dobbelt husførelse af midlerti-

dig karakter, gives der normalt fradrag med kr. 400 pr. uge. Beløbet skal dække de yderligere udgifter, som det forventes, der vil være til kost og bolig for familien, der således bor to steder.

Adskillelsen skal være midlertidig, hvilket normalt vil sige op til 2 år.

Normalt gives fradraget til gifte personer, men også ugifte kan komme i betragtning, hvis samlivet har varet i et år eller mere.

Enlige er også omfattet heraf, hvis de er enlige forsørgere til børn under 18 år.

Faglitteratur:

Hvis det er nødvendigt at anskaffe bøger for at bestride stillingen, og den ansatte er nødt til at udføre arbejde i hjemmet, kan udgifterne fratrækkes. Erfaringerne siger dog, at skattemyndighederne er ret mistroiske i deres skøn over, hvad der kan regnes som nødvendig faglitteratur.

Der kan kun blive tale om litteratur, der anses for nødvendig for at holde sig á jour med sin viden eller uddannelse, og som har relevans for jobbet. Kvitteringerne skal kunne forevises på forlangende.

Kursusudgifter:

Nødvendige udgifter til deltagelse i faglige kurser godkendes normalt som fradragsberettigede, hvis disse har til formål at vedligeholde den uddannelse, man tidligere har taget, og som ligger til grund for det indtægtsgivende arbejde.

Der kan kun blive tale om de udgifter, man selv har afholdt. Kvitteringer og kursusprogram skal kunne forevises på forlangende. Nødvendigheden af deltagelsen i kurset samt relevansen for jobbet må kunne sandsynliggøres.

Med hensyn til studierejser, er der ligeledes fradrag såfremt rejsens formål er efteruddannelse.

Overarbejde:

Såfremt man i forbindelse med overarbejde har haft egne udgifter til fortæring, kan der foretages fradrag for dokumenterede udgifter. Det forudsættes, at arbejdet har varet mindst tre timer ud over normal planlagt arbejdsdag. Det vil sige, at fradraget kun kan opnås på dage, hvor man på mødetidspunktet ikke havde kendskab til overarbejdet, og at arbejdsgiver ikke betaler for måltiderne under overarbejdet.

Flytteudgifter:

Ansatte, der forflyttes under samme arbejdsgiver, kan foretage fradrag i den skattepligtige indkomst for en række udgifter i forbindelse med flytningen.

Eventuel modtaget flyttegodtgørelse skal indtægtsføres i den personlige indkomst.

Følgende udgifter kan fratrækkes:

1. Flytning af bohavet.
2. Rejseudgifter for husstanden.
3. Udgifter til nødvendige installationer.
4. Huslejetab.

Udgifter til advokat- og mæglerløn i forbindelse med køb og salg af fast ejendom kan efter praksis ikke fradrages.

Hvis arbejdsgiveren godtgør de under 1-4 nævnte fradragsberettigede flytteudgifter mod dokumentation ved eksterne udgiftsbilag, skal både godtgørelsen og de pågældende udgifter holdes udenfor den ansattes indkomst og påvirker derfor ikke skatteberegningen.

Den ansatte kan dog herudover foretage et skønsmæssigt fradrag for supplerende flytteudgifter på kr. 3.000 - 6.000 afhængig af bohavet og husstandens størrelse.

Rejseudgifter:

Rejsegodtgørelser er skattefri og kan som følge deraf ikke fratrækkes på selvangivelsen.

Rejsegodtgørelse kan kun udbetales for udgifter, der påføres lønmodtageren, fordi denne på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl.

Der kan således ikke udbetales godtgørelse for rejser, der varer under 24 timer og for rejser uden overnatning.

Skattefri godtgørelse kan kun udbetales, hvis det er midlertidigt, hvilket vil sige i højst 12 måneder.

Såfremt godtgørelsen udbetales med højere beløb, end hvad der kan godkendes efter forneden anførte satser, anses hele beløbet som personlig indkomst, og fradrag efter satserne for godtgørelse foretages i den skattepligtige indkomst. Dette gælder dog ikke, hvis der foretages skattefritræk i det overskydende beløb, og dette beløb anføres som løn på lønangivelsen.

Der kan ikke udbetales skattefri godtgørelse til dækning af fortæring, hvis arbejdsgiveren har dækket lønmodtagerens udgifter hertil som udlæg efter regning.

Såfremt, der ikke modtages godtgørelse i tilfælde, hvor betingelserne er opfyldt, eller der udbetales et lavere beløb, kan der foretages fradrag med differencen op til følgende beløb:

Fradraget kan dog kun foretages i det omfang, det sammen med andre løn-

modtagerudgifter overstiger kr. 4.600.

Natophold:

Dokumenterede udgifter eller pr. døgn 160,00 kr.

Fortæring:

Pr. døgn (24 timer) 374,00 kr.
Efterfølgende time 15,58 kr.

Reduktion ved delvis fri kost:

Morgenmad 56,10 kr.
Frokost 112,20 kr.
Middag 112,20 kr.
Reduktion ved fri kost 280,50 kr.

Rejse - udland herunder Færøerne og Grønland

Her gælder de samme satser som i Danmark.

Småfornødenheder:

Såfremt arbejdsgiveren afholder lønmodtagerens rejseudgifter efter regning, eller som fri kost, kan der foretages fradrag for udgifter til småfornødenheder med 25% af standardsatsen for fortæringsudgifter.

Andre lønmodtagerudgifter:

For flere lønmodtagerudgifter fastsættes der ikke længere standardsatser, hvilket medvirker, at der kun gives fradrag, når berettigelsen og udgiftens størrelse kan dokumenteres. Der er her tale om udgifter i forbindelse med aften- og natarbejde samt arbejdstøj.

Ovennævnte udgifter under punkt 3 kan give fradrag for det beløb, der sammenlagt overstiger kr. 4.600.

For skatteydere, der har ret til fradrag af ovennævnte art, og som ikke er lønmodtagere, skal der ikke ske reduktion med kr. 4.600. Dette gælder bl.a. for tillidsmænd, som kan opnå fradrag for rejseudgifter efter reglerne for fagforbundenes funktionærer og tillidsmænd.

Frdrag for betalte underholdsydelser m.m.:

Herunder blandt andet hustru- og børnebidrag.

Betingelsen for fradrag er, at hustru- eller børnebidraget enten er fastsat af det offentlige eller ved aftale mellem parterne, forudsat at aftalen mellem parterne er tilstrækkelig klar med hensyn til fastsættelse af bidragets størrelse og løbetid.

Der kan i tilfælde, hvor børnebidraget er aftalt til et større beløb, end statsamtet ville have fastsat, og hvor hustrubidraget er aftalt til et lavere beløb, ske begrænsning af fradragsretten.

Det kan oplyses, at normalbidraget til børn i alt udgør kr. 11.280 for 2002.

Gaver til almenevelgørende foreninger m.v. er fradragsberettiget, når gaven til den enkelte institution er større end kr. 500. Summen af de fradragsberettigede gaver reduceres med kr. 500. Det højeste fradrag i alt udgør pr. år kr. 5.000.

Ejendomsværdiskat

Hovedregel:

Af boligværdien af egen ejendom betales en særskilt skat på 10 promille af værdien op til kr. 3.040.000, og 30 promille af det overskydende beløb.

Ejendomme, der er anskaffet senest 1/7 1998:

Satserne nedsættes til henholdsvis 8 og 28 promille. Derudover gives et fradrag på 4 promille, dog højst 1.200, hvis ejendommen har været omfattet af reglerne om standardfradrag efter de hidtidige regler.

For pensionister er reglerne afhængige af indkomstens størrelse, idet der såfremt disse indkomstgrænser ikke er overskredet, gives et nedslag på 4 promille af beregningsgrundlaget. Dog maksimalt kr. 6.000 pr. helårsbolig og kr. 2.000 for en sommerbolig.

Der er fastsat visse grænser for stigningen i ejendomsværdiskatten, idet denne maksimalt kan stige med kr. 2.400 fra et år til det næste. Dog skal en stigning på 20% altid accepteres.

For pensionister og efterlønsmodtagere er den maksimale stigning fastsat til kr. 500, men også her skal en stigning på 20% minus kr. 900 accepteres. Fradraget på kr. 900 bortfalder ved ejerskifte.

Aktieindkomst

Aktieudbytte samt visse aktieavancer beskattes som aktieindkomst.

Aktieindkomst under kr. 39.700 (for ægtefæller kr. 79.400) beskattes med 28%. Overskydende aktieindkomst beskattes med 43%.

Advance på aktier ejet i mindre end 3 år – se under kapitalindkomst.

De aktieavancer, der skal medtages som aktieindkomst, vedrører alene salg efter mere end 3 års ejertid.

1. Gevinst ved salg af ikke-børsnoterede aktier er skattepligtig aktieindkomst. Tab kan fratrækkes i anden aktieindkomst. Er skatteværdien af aktieindkomsten herefter negativ, kan den modregnes i skatten af anden indkomst.
2. Gevinst ved salg af børsnoterede aktier er skattefri, hvis beholdningen af børsnoterede aktier over en 3-årig periode

ikke har oversteget kr. 125.100 (kursværdi). Tab er ikke fradragsberettiget.

Gevinst ved salg af børsnoterede aktier er skattepligtig aktieindkomst, hvis beholdningen over en 3-årig periode har oversteget kr. 125.100 (kursværdi). Tab kan modregnes i gevinst på børsnoterede aktier, der har været ejet i mindst 3 år i de pågældende og de efterfølgende 5 indkomstår.

Skattesatser

- Skatteprocenten for selskaber udgør 30%.
- Skatteprocenten for personlige virksomheder, der benytter virksomhedsskatteordningen udgør 30%.
- Bundskat 2002: 5,5%.
- Mellemskat 2002: 6% af personlig indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst, der tilsammen overstiger kr. 191.200.
- Topskat 2002: 15% af personlig indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst, der tilsammen overstiger kr. 285.200.

Tidsfrister

Selvangivelse:

- Lønmodtagere, pensionister m.fl. med fortrykt selvangivelse: 1. maj i året efter indkomståret.
- Øvrige skattepligtige personer og samlevende ægtefæller, hvis den ene har frist til 1. juli samt førnævnte lønmodtagere og pensionister m.fl., der fravælger den fortrykte selvangivelse: 1. juli i året efter indkomståret.

- Selskaber: 6 måneder efter indkomstårets udløb. Dog senest 1. juli i samme år, hvis indkomståret udløber i perioden 1. januar til 31. marts.

Restskat

Hvis der skal betales restskat for 2002, kan beløbet indbetales til skattevæsenet inden den 1. juli 2003. På den måde undgår man at betale et tillæg på 7%. Tillægget er ikke fradragsberettiget. Der kan dog ikke undgås tillæg for beløb, som overstiger kr. 40.000. Beløb herover kan indbetales med et tillæg på 2% før 15. marts 2003. Hvis man helt vil undgå tillæg for restskat over kr. 40.000, skal indbetaling være sket inden udgangen af indkomståret.

Den del af restskatten, der ikke er indbetalt efter ovennævnte regler, forfalder i øvrigt til betaling på følgende måde:

Restskat på indtil kr. 15.100 opkræves med tillæg af 7% sammen med skatten for 2004.

Restskat på mere end kr. 15.100 opkræves med kr. 15.100 + 7% sammen med skatten for 2004 og resten med tillæg af 7% i 3 rater i månederne september, oktober og november 2003.

Overskydende skat

Overskydende skat tilbagebetales med et skattefrit tillæg på 2% i løbet af sommeren 2003. Hvis der ønskes hurtigere tilbagebetaling, skal anmodning herom være fremsat inden udgangen af indkomståret.

Såfremt der efter 1. oktober 2003 foretages ændring til 1. årsopgørelse, opkræves eller tilbagebetales et ekstratillæg på 0,6% pr. påbegyndt måned.

SC Revisorerne
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Gaveafgift

Ægtefæller kan hver for sig yde gaver efter nedenstående skema til:

	Bundgrænse	Afgift
Ægtefælle	Ubegrænset	0,00%
Forældre og børn og disses børn o.s.v., samt afdøde børns ægtefælle	48.200	15,00%
Svigerbørn	16.900	15,00%
Stedforældre og bedsteforældre	48.200	36,25%
Plejebørn	48.200	15,00%
Samlevende i min. 2 år	48.200	15,00%
Andre (herunder søskende)	Almindelig skattepligt	

Nyt IT-job?

Kontakt

SCR

- der står mennesker bag !!

Har du mod på et nyt job med nye, spændende perspektiver, og har du nogle års erfaring inden for IT-branchen - så er SCR - Skandinavisk Computer Rekruttering din kontakt til attraktive virksomheder, som har behov for velkvalificerede IT-medarbejdere

Vi har i Skandinavisk Computer Rekruttering mere end 15 års erfaring i rekruttering af IT-medarbejdere til store og mellemstore virksomheder. Det har placeret os som den førende virksomhed inden for branchen - samarbejdspartneren som både kandidater og virksomheder vælger!

Vi har bl.a. følgende stillinger:

- **FREELANCERE INDENFOR SAP, NAVISION, ORACLE, M.V.**
- **INTERN SAP PM KONSULENT, HELE DANMARK**
- **SAP SD/MM KONSULENT, JYLLAND**
- **INTERN SAP FI/CO-FORRETNINGSKONSULENT, ØSTJYLLAND**
- **SAP BASIS-KONSULENT, ÅRHUS**
- **AXAPTA KONSULENT, VEJLE AMT**
- **RPG/400 INTERN SYSTEMKONSULENT, MIDT-JYLLAND**
- **OG FLERE SOM DU KAN LÆSE OM PÅ VORES HJEMMESIDE**

Hent yderligere information på

www.scr.dk/aarhus

Skandinavisk
Computer Rekruttering

Rymsgade 31² • 8000 Århus C • Tel. 86 18 40 44 • Fax 86 18 46 30

Bryd afhængigheden!

- Det er meget enkelt; du. Computer-brugeren er den afhængige narkoman. Sælgerne af software og hardware er pusheren. Engang var der en sælger, der lokkede dig til at købe hans løsning. Den virkede god og billig. Men du opdagede hurtigt, at du var blevet afhængig. Du var nødt til hele tiden at købe mere. Det blev mere og mere omfattende, og selvom du kunne se, at der var billigere og bedre måder at klare sig på, så var du lukket af for den verden, og prisen for at skifte var for længst blevet for høj til, at du kunne betale den.

AF PETER HESSELD AHL, FREELANCEJOURNALIST
FOTO: HANS SCHOV

Efter den svada er der vist ingen tvivl om, at Bruce Perens foretrækker open source-software – og det kan dårligt overraske, i betragtning af, at det var Perens, der udarbejdede definitionen på „open source“ tilbage i 1997.

Lock-in-effekten

Den afhængighed, Bruce Perens advarer imod, opstår meget nemt hver gang, man vælger en teknologisk løsning: Man investerer i grejet, man bruger tid på at lære at betjene det, og man indretter resten af sin organisation og øvrige teknologi på at fungere sammen med det. Derfor vil man være utilbøjelig til at springe til en anden løsning. Også selvom der skulle dukke teknologier op, som er bedre eller billigere. Man kalder effekten for „lock-in“ – og eksemplerne er talrige: Hvis man har en Nintendo spillemaskine, skal der meget til, før man skifter til en Playstation. Hvis man bruger Apple computere, er det traumatisk at skifte til Windows pc'ere. Og så videre.

Der er ikke noget nyt i lock-in effekten. Selv Jesus havde en bemærkning om den i Matthæus evangeliet: - „Den, som meget har, skal mere gives“. Det var tydeligt allerede for 2000 år siden, at når man først var etableret, så blev det lettere at vokse sig endnu større.

Problemet bliver påtrængende, når selskaber bliver så store, at de bevidst kan satse på at fastlåse deres kunder. Hvis det først er lykket, behøver de ikke at konkurrere på at lave bedre produkter eller sælge løsninger så billigt som muligt. Resultatet bliver, at den teknologiske udvikling sinkes, kunderne må finde sig i utilfredsstillende løsninger, og de selskaber, der opnår monopol, kan forlange overpriser.

Heldigvis har Bruce Perens en måde at slippe udenom afhængigheden af leverandør-ejet software. Løsningen er at holde sig til open source software og åbne standarder.

For Perens handler det om at gøre køberne bevidste om, at deres valg af software kan indebære begrænsninger fremover. Software-brugere må begynde at forlange løsninger, hvor fil-formater og protokollerne for kommunikation mellem programmer er åbne. Det skal være nemt at skifte til andre leverandører – og det skal være muligt for andre leverandører at udvikle konkurrerende løsninger.

I særdeleshed mener Bruce Perens, at offentlige myndigheder har et ansvar:

- Hvis ikke staten vælger at bruge åbne fil-formater, tvinger man borgerne til at gå med i afhængigheden af en enkelt leverandør. På den måde hjælper staten med til at skabe et privat monopol, siger han.

Bedre kontrol, lavere pris

Bruce Perens mener, at open source-løsninger stort set altid vil være billigere, fordi de bevarer en reel konkurrence på markedet. Men nok så væsentligt er det, at open source-løsninger også giver brugeren bedre kontrol med de fremtidige muligheder i teknologien. Man er ikke overladt til at acceptere de løsninger, som et enkelt firma finder det værd at udvikle. Hvis der er problemer, kan man principielt selv løse dem eller hyre andre til at rette fejlene, hvis den oprindelige leverandør ikke vil.

Perens' slagord er, at folk skal være meget mere aktivt involveret i software-udviklingen. Men hvad nu hvis kunderne dybest set er revnende ligeglade med software? Hvis de bare vil have noget, der virker, uden at de behøver at udvikle det selv. Man er deltager jo heller ikke i at udvikle lamper, skruetrækere, kuglepenne og alt det andet værktøj, man bruger i dagligdagen?

Det er tydeligvis svært for Bruce Perens at forestille sig, at nogen ikke skulle være bare lidt interesserede i at påvirke den software, de bruger.

- Man behøver ikke selv at udvikle software. Det afgørende er, at man vælger en løsning, der er open source, eller at man sikrer sig, at udvikleren holder programmet åbent, hvis man skal have special-udviklet en løsning. På den måde beholder man retten til at gå til andre leverandører og bede dem arbejde videre på systemet, hvis man ikke er tilfreds med den første udvikler.

Det ideelle er, hvis flere selskaber eller offentlige myndigheder kan gå sammen om at udvikle en løsning i fællesskab. Som et eksempel på at sådan et samarbejde er muligt selv til meget specialiserede formål, nævner Perens et samarbejde om software til behandling af forsøgresultater inden for atomfysik. En række store amerikanske og europæiske forskningscentre arbejder sammen om et Linux-baseret system, der kan bearbejde de enorme datamængder, som kommer ud af, at forskerne eksperimenterer med cyklotroner (et apparat, som bruges i atomforskningen, og hvormed man kan omdanne atomkerner ved at give elektrisk ladede partikler stor hastighed og stor energi, red.).

Drukkenbolten og Darwin

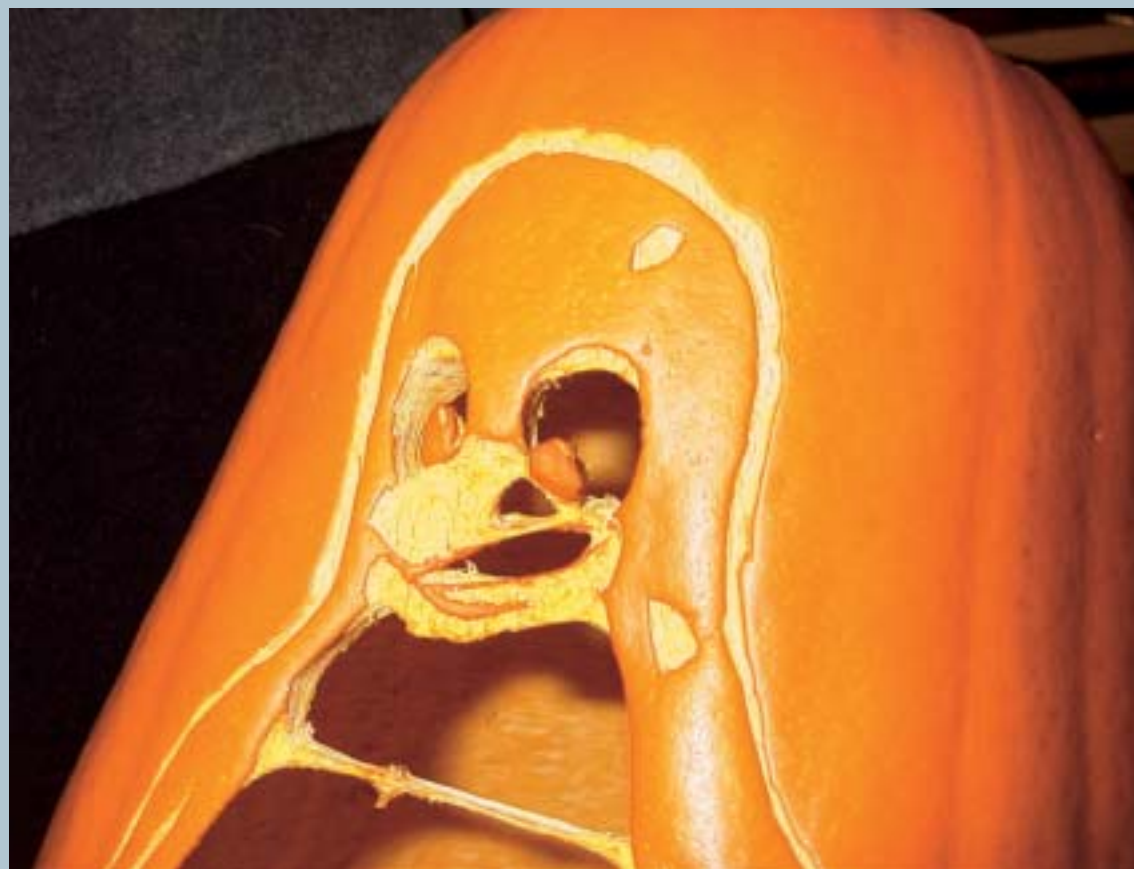
Den form for samarbejde klinger naturligvis smukt. Men er en af de geniale funktioner ved markedsøkonomien ikke netop at bringe udbydere og efterspørger sammen? Et firma, der udvikler et produkt, gør det i princippet på vegne af en række

kunder, der betaler omkostningerne og firmaets risiko og besvær med at gennemføre projektet. Hvilken forskel skulle det gøre, at selskaber finder hinanden direkte snarere end at overlade det til markedspladsen?

Der er forskel, siger Perens:

- På markedet går en meget stor del af omkostningerne til at sælge produktet. Men de omkostninger tilføjer ikke produktet nogen egentlig værdi. Køber du software i en butik er det højst 10% af prisen, der faktisk går til at udvikle programmet. Men hvis nu dit firma i stedet er med til at sponsorere et samarbejde om at udvikle et program, mon ikke I så kan få det tal op på 20%?

Et andet problem ved markedspladsen er, at det kan have en tilbøjelighed til at udvikle produkter efter den laveste fællesnævner, mener Perens:

- Et stort software-selskab vil normalt satse på produkter, de forventer kan videresælges til mange kunder. Men meget software har ikke noget bredt marked – ikke i starten, i hvert fald.

Open source-udviklere tænker ikke sådan. De laver det, de synes er interessant, eller som de selv kan se et behov for.

Perens kalder udviklingsprocessen for en „drukkensbolts stavren, filtreret af en darwinistisk proces“:

- Masser af mennesker udvikler ideer, men mange af dem er der ingen andre, der hopper på. De projekter uddør. Andre bliver taget op, videreudviklet og kombineret med andres ideer. På den måde bliver der udviklet programmer, som viser sig at være nyttige, men som ingen marketingsafdeling ville have fundet på at bestille, siger Perens, og nævner web-browsere som et eksempel.

Alene truslen om en retssag er nok

Meget forventeligt er Perens inderligt imod patenter på software – igen fordi han mener, at det kvæler mulighederne for at udvikle:

- Selvom det har været muligt at tage patenter på software i USA siden 1985, har ingen endnu kunnet bevise, at det hjælper til at fremme innovation, siger han:

- Derimod er patenterne blevet et kæmpeproblem for udviklere, fordi det i praksis er umuligt at holde øje med, om det program, man skriver, tilfældigvis lapper over med et eksisterende patent.

Det er især de mindre udviklere, der lider under patenterne. Alene truslen om, at et større selskab vil anlægge sag, er ofte nok til, at en mindre udvikler er nødt til at finde andre løsninger eller betale licens. Det er meget muligt, at den, der truer,

ikke ville vinde en eventuel retssag, men det er så dyrt og tidskrævende at føre sag, at en mindre udvikler ikke har råd til bare en enkelt dag i retten.

Det giver store selskaber en fordel – dels fordi de har råd til at ansætte advokater. Dels fordi de store kan lave aftaler med andre store selskaber om at anvende hinandens patenter uden at skulle betale.

Bruce Perens er medlem af World Wide Web konsortiets arbejdsgruppe om patenter. Her kæmper han for, at de helt grundlæggende protokoller forbliver fri for patenter. Efter hans mening er det især betænkeligt, hvis det lykkes nogen at få patenter, der er så generelle, at enhver, der eksempelvis vil foretage en

web-transaktion, er nødt til have licens:

- Open source-software er baseret på, at det kan kopieres og videreudvikles uden betaling. Men hvis der er givet patenter, man ikke kan komme uden om, er man nødt til at kradspe penge ind for at betale licensen – og så vælter den gratis model.

You can make a living, but not a killing

Det er dog vigtigt at pointere, at Bruce Perens ikke er imod, at man tjener penge på at skabe software. Det, han er imod, er, at man tjener dem via en strategi, der blokerer for konkurrence og fratager kunderne kontrollen. Man kan udmærket tjene penge på at udvikle open source-løsninger for andre.

Man kan tjene på at integrere systemer eller på at yde support og service.

Men fordi der er åben konkurrence, er der snævrere grænser for hvor meget, man kan forlange. Hvis prisen bliver for høj, kan kunden meget let gå til en anden.

Som Bruce Perens formulerer det, så kan man „make a living“ ved at udvikle open sourceløsninger, men man kan ikke „make a killing“, altså tjene en uhyrlig masse penge på det.

Perens har netop forladt et job i Hewlett-Packard som ansvarlig for at tilpasse koncernens produkter til at fungere med Linux. Hans konklusion efter et par år i en af verdens største computer-selskaber er, at de store hardware-fabrikanter aldrig fuldstændig helhjertet vil kunne støtte open source.

- Open source stiller alle maskiner lige. Hvis man vælger en løsning, der kan køre på alle platforme, så gør det computere til slet og ret regnemaskiner – man kan vælge den computer, der giver den højeste ydelse til den laveste pris. Det er dårlige

nyheder for hardware-fabrikanter, der har været vant til at sælge maskiner med en fortjeneste på op til 70%, siger Perens:

- Sun Microsystems kan sælge en arbejdsstation til 20.000 dollars, fordi det er den eneste maskine, der kan afvikle deres specielle version af Unix. Man kan købe en pc-klon til 5.000 dollars, der har højere ydelse, men fordi det er så dyrt og besværligt for Suns kunder at skifte til en anden software-plattform, så kan Sun fortsætte med at forlange høje priser for deres hardware. Kort sagt; de har fået kunderne på krogen – og de vil nødig slippe dem igen.

Børsanalytikerne og kunderne forlanger, at firmaer som HP og Sun skal have en Linux-strategi, men trods alle deres positive udtalelser, så går det tøvende, for selskaberne. De ender på et marked, hvor priserne på hardware drives ned på et absolut minimum. ■

Bruce Perens definition på open source:

Open source doesn't just mean access to the source code. The distribution terms of open-source software must comply with the following criteria:

1. Free Redistribution

The license shall not restrict any party from selling or giving away the software as a component of an aggregate software distribution containing programs from several different sources. The license shall not require a royalty or other fee for such sale.

2. Source Code

The program must include source code, and must allow distribution in source code as well as compiled form. Where some form of a product is not distributed with source code, there must be a well-publicized means of obtaining the source code for no more than a reasonable reproduction cost preferably, downloading via the Internet without charge. The source code must be the preferred form in which a programmer would modify the program. Deliberately obfuscated source code is not allowed. Intermediate forms such as the output of a preprocessor or translator are not allowed.

3. Derived Works

The license must allow modifications and derived works, and must allow them to be distributed under the same terms as the license of the original software.

4. Integrity of The Author's Source Code

The license may restrict source-code from being distributed in modified form only if the license allows the distribution of „patch files“ with the source code for the purpose of modifying the program at build time. The license must explicitly permit distribution of software built from modified source code. The license may require derived works to carry a different name or version number from the original software.

5. No Discrimination Against Persons or Groups

The license must not discriminate against any person or group of persons.

6. No Discrimination Against Fields of Endeavor

The license must not restrict anyone from making use of the program in a specific field of endeavor. For example, it may not restrict the program from being used in a business, or from being used for genetic research.

7. Distribution of License

The rights attached to the program must apply to all to whom the program is redistributed without the need for execution of an additional license by those parties.

8. License Must Not Be Specific to a Product

The rights attached to the program must not depend on the program's being part of a particular software distribution. If the program is extracted from that distribution and used or distributed within the terms of the program's license, all parties to whom the program is redistributed should have the same rights as those that are granted in conjunction with the original software distribution.

9. The License Must Not Restrict Other Software

The license must not place restrictions on other software that is distributed along with the licensed software. For example, the license must not insist that all other programs distributed on the same medium must be open-source software.

10. The License must be technology-neutral

No provision of the license may be predicated on any individual technology or style of interface.

Bruce Perens – manden, der definerede „open source“

For at sætte Bruce Perens i den rette sammenhæng er det nødvendigt at opfriske lidt af open source/free software udviklingens historie.

Tilbage i de tidlige halvfjerdser var det normen, at der var fri adgang til softwarens kildekode, men omkring 1980 begyndte stadig flere selskaber at holde koden hemmelig. Richard Stallman (læs artiklen om ham i PROSAbladet august 2002, red.), der var programmør på MIT's computer laboratory fulgte udviklingen med stigende forargelse, og da kildekoden til UNIX blev lukket i 1984, besluttede Stallman at udvikle et frit alternativ, som han kaldte GNU. Han stiftede The Free Software Foundation, der koordinerede udviklingen af de mange enkelt-programmer, der er nødvendige i et komplet operativsystem.

Arbejdet i Free Software Foundation løb imidlertid ind i problemer. Det var ikke alle, der var enige i Stallmans fuldstændigt kompromisløse holdning til frihed. Specielt haltede det med udviklingen af en meget væsentlig komponent i GNU, den såkaldte „kerne“.

I mellemtiden i en helt anden ende af verden startede den unge finne Linus Thorvalds et udviklingsprojekt i 1991, der netop fokuserede på kernen – han kaldte det „Linux“.

Linus Thorvalds søgte fra starten at gøre udviklingsprocessen til et fælles projekt for programmører, der via internettet kunne bidrage fra hele verden. Der opstod meget hurtigt et stort fællesskab af Linux brugere og programmører, og systemet fik yderligere vind i sejlene, da man indarbejdede de mange elementer fra GNU og dermed fik et komplet operativsystem.

Efterhånden som brugen af Linux og andre åbne og frie programmer bredte sig, blev der behov for at kunne afgrænse, hvad der regnes for acceptabel og god opførsel blandt brugere og udviklere. I 1997 blev der oprettet en forening med navnet „The Open Source Initiative“, og et deres første udspil var en definition af begrebet „open source“. Den definition blev skrevet af Bruce Perens.

Perens var – og er – programmør. Han har været tovholder på flere open source udviklingsprojekter, men han har også arbejdet med udviklingen af kommercielle udviklingsprojekter, især for animationsfirmaet Pixar. Hvis man ser godt efter, kan man finde Perens navn i rulleteksterne for filmene „Toy Story 2“ og „A Bug's Life“.

Perens' medarbejderaktier i Pixar gjorde ham rig under dot.com

Bruce Perens gæstede Danmark i oktober. Her er han fotograferet ved et SSLUG-hyggemøde. Halloween tuxen er en henvisning til halloween dokumenterne, som er interne dokumenter fra MS, som er lækket til open source bevægelsen.

bølgen, og han forsøgte sig med at starte et par nye selskaber, der skulle levere service og løsninger baseret på open source-software. Kun et enkelt af selskaberne har overlevet det efterfølgende crash.

I år 2000 blev Perens hyret af HP som „senior strategist“, nogle få lag under den øverste chef. Hans opgave var at udfordre ledelsen og hjælpe de afdelinger, der ønskede at inddrage Linux standarder.

Da Compaq og HP fusionerede i 2002 blev Perens' stilling, som han siger, „terminated“.

PROSAs jobsøgningskursus

På PROSAs Jobsøgningskursus gennemgås opbygningen af cv med vægt på faglige og personlige kompetencer. Efter undervisernes gennemgang af den teoretiske del, arbejder deltagerne konkret med deres egne cv'er.

Derefter gennemgås opbygningen af ansøgningen, hvordan virksomheder kontaktes, hvordan netværk opbygges, hvilke faldgruber man skal være opmærksom på m.m. Sidst på dagen vil vi koncentrere os om jobsamtalen, hvordan man bedst forbereder sig, samt de test, man eventuelt skal gennemgå.

Hele konceptet tager udgangspunkt i den enkeltes situation, og undervisningen foregår både i plenum samt personligt. Du har mulighed for at arbejde individuelt med dit cv og ansøgning. Der bliver fra undervisernes side lagt op til dialog mellem deltagerne og underviserne, så der deles ud af erfaringer, spørgsmål og oplevelser.

Næstved	17. + 18.	februar
Ålborg	24. + 25.	februar
Odense	03. + 04.	marts
Århus	10. + 11.	marts
København	17. + 18.	marts
Vejle	24. + 25.	marts

Tilmeld dig på:

<http://www.prosa.dk/dimittend/kurser/jobsoegningskursus.shtml>

**Der er plads til 10 kursusedtagere.
Kurset ledes af to faglige konsulenter.**

TAK BRUCE!

Egentlig ville vi have brugt den her side på at fortælle dig om alle de fordele, der er ved Open Source. Om de store penge summer der kan spares ved at gøre sig uafhængig af leverandører, men den del af opgaven har Bruce Perens li'som lige klaret for os.

Derfor er der kun tilbage at sige, at vi meget gerne vil møde dig og give en smagsprøve på, hvad Open Source kan betyde lige præcis for din virksomheds fremtid såvel økonomisk som fleksibilitetsmæssigt. Du finder os på 70 23 30 50 eller på www.kadooz.dk

Kadooz har siden 1995 specialiseret sig i at implementere og rådgive om Open Source software i private og offentlige virksomheder som f.eks. GN Store Nord, Unique Models og Køge Kommune. Vi tror på Linux og på leverandør-uafhængighed i IT-infrastrukturen. Amen!

Kadooz

Supplerende dagpenge

Mange af vores medlemmer har deltidsarbejde og søger om supplerende dagpenge for differencen mellem den ugentlige arbejdstid og fuld tid (37 timer).

Du kan kun få supplerende dagpenge, hvis du har mindre end 29,6 arbejdstimer om ugen.

De supplerende dagpenge udbetales med samme sats, som du ville få som fuldtidsledig.

Når du får deltidsarbejde, skal du udfylde en erklæring om arbejdstimer som du kan få hos a-kassen. A-kassen skal have erklæringen som dokumentation for, at du opfylder betingelserne for supplerende dagpenge.

Betingelser for at få udbetalt supplerende dagpenge

For at få udbetalt supplerende dagpenge, skal du opfylde nogle grundlæggende betingelser:

- du skal være tilmeldt Arbejdsformidlingen (AF) som ledig
- du skal være aktivt arbejdssøgende
- du skal være i stand til at påbegynde fuldtidsarbejde fra dag til dag

At være tilmeldt som ledig hos AF betyder, at AF med dags varsel kan anvise dig arbejde op til fuld tid, som du er forpligtet til at tage imod. Også selvom det betyder, at du skal sige dit deltidsarbejde op. Derfor må du ikke have et opsigelsesvarsel på dit deltidsarbejde.

Opsigelse

Hvis du arbejder indenfor et område, som er dækket af Funktionærloven, har du automatisk et opsigelsesvarsel, når du arbejder 8 timer eller derover om ugen. Men opsigelsesvarslet kan også fremgå af din ansættelseskontrakt.

Hvis du har et opsigelsesvarsel, kan du stadig få supplerende dagpenge, hvis du får en frigørelsesattest fra din arbejdsgiver. På attesten skriver din arbejdsgiver under på, at du kan opsiges dit arbejde uden varsel, hvis du får fuldtidsarbejde.

En frigørelsesattest fås hos a-kassen eller kan hentes på www.adir.dk og skal afleveres til a-kassen senest 10 hverdage efter, arbejdet er startet.

Hvis du arbejder udenfor normal arbejdstid, dvs. før kl. 8 eller efter kl. 16 eller i weekenden, kan du få supplerende dagpenge uden frigørelsesattest. Uanset om du arbejder indenfor funktionær området eller af anden årsag er omfattet af et opsigelsesvarsel.

Andre regler vedr. deltidsarbejde og supplerende dagpenge

Du kan højst få udbetalt supplerende dagpenge på frigørelsesattest i 52 uger inden for 70 uger. Når du når den 52. uge, kan du opsiges dit deltidsarbejde uden at få karantæne.

Hvis du ikke arbejder på fast nedsat tid og ikke er omfattet af et opsigelsesvarsel, skal din arbejdsgiver betale hver gang, du har haft 74 arbejdstimer inden for 4 uger og har op til 2 ledige dage i dit ansættelsesforhold (G-dage). Hvis du ophører med dit deltidsarbejde, skal arbejdsgiveren også betale for de 2 første ledige dage. Der er dog nogle situationer, hvor arbejdsgiveren ikke skal betale, f.eks. hvis du holder ferie eller er syg de 2 første ledige dage. G-dage udbetales med samme sats, som dagpenge på max. sats.

Få pjecen om G-dage hos a-kassen eller hent den på www.adir.dk.

Ukontrollabelt arbejde

Du skal være opmærksom på, at dit deltidsarbejde i nogle situationer kan blive vurderet som ukontrollabelt arbejde. Dette er f.eks. tilfældet, hvis du får et fast honorar, uanset hvor mange arbejdstimer du bruger på dit arbejde. Eller hvis du arbejder hjemme, og din arbejdstid ikke kan kontrolleres af en arbejdsgiver

eller arbejdsgiverrepræsentant. Når du har ukontrollabelt arbejde, skal a-kassen omregne din bruttoindtægt til timer med en fast omregningsats, (i år: 157,17 kr. pr. time). Du vil kunne få udbetalt supplerende dagpenge for differencen mellem det omregnede timetal og 37 timer.

Selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse

Hvis du ønsker at arbejde som selvstændig på deltid og søge supplerende dagpenge, skal du udfylde en blanket AR259, som fås i a-kassen eller på www.adir.dk. Også her gælder de samme betingelser som ved almindeligt deltidsarbejde – du skal være tilmeldt som ledig og stå til rådighed i samme omfang som en fuldtidsledig. På dagpengekortet skal du oplyse de timer, som du bruger på din virksomhed, og de supplerende dagpenge vil blive udbetalt for differencen mellem dine arbejdstimer og 37 timer om ugen.

Kontakt PROSA

Vi vil gerne opfordre dig til at kontakte os, for at få uddybet alle disse oplysninger, når du får deltidsarbejde. Vi kan også anbefale vores pjece, som hedder "Regler om supplerende dagpenge". Pjecen fås hos a-kassen eller på vores hjemmeside www.prosa.dk. ■

OBS: Skattekort

Hvis du får udbetalt følgende ydelser fra a-kassen, skal du huske at sende dit skattekort til a-kassen. Det drejer sig om

- uddannelsesgodtgørelse
- efterløn
- overgangsydelse
- aktiveringsydelse
- børnepasningsorlov

Ny medarbejder i PROSA

Ansæt: 1. februar som sagsbehandler i medlemsafdelingen, a-kassen i København.

Alder: 44 år. Født på Bornholm.

Baggrund: Jeg har været ansat i FOA (Forbundet af Offentlige Ansatte) i 20 år med medlemsarbejdet som fokus.

PROSA: Jeg har søgt jobbet i PROSA, fordi jeg gerne vil prøve noget nyt og opleve en anden kultur. Mit tidligere arbejde var præget af, at der var fire afdelinger, som var lagt sammen. Sammenlægninger fik en del af mine kolleger til at sige op. Og fordi jeg var en af de gamle i gårde, som blev tilbage, gik meget af min tid med at oplære nye i vores afdelingen. Nu vil jeg gerne lære noget nyt,

og jeg glæder mig til at møde og hjælpe PROSAs medlemmer.

Derhjemme: Jeg er samboende med Mads og har en udeboende datter på 25.

Hobby: I min fritid dyrker jeg spinning, og lige for øjeblikket rydder jeg bare op efter vores håndværkere. Vi er ved at få bygget badeværelse i vores andelslejlighed på Frederiksberg. Jeg har i mange år brugt fritiden på at tage maling af karme og diverse gamle møbler, når det så har været overstået er jeg flyttet og startet forfra. Sommerferien går næsten altid til de græske øer. I mange år har det været Poros, som har været det foretrukne.

Gitte Kofoed

Foto: Shazia Khan

(jub)

Steffen 50 år

Steffen fylder den 17. februar 50 år.

Steffen Stripp var formand for PROSA fra 1985-90. Steffen har skrevet PROSA's vejledning om Persondataloven og

vedligeholder den tilhørende OSS og skriver jævnligt i PROSAbladet om persondatabeskyttelsen.

På dagen er han fortrukket til varmere himmelstrøg, men Dansk Metal – hvor Steffen er ansat om it-projektleder – fejrer ham ved en reception onsdag den 26. februar kl. 10-12 i forbundshuset, Nyropsgade 38, København.

PROSAs kontor i Århus holder flyttedag

Grundet flytningen holder kontoret lukket i uge 9 – altså fra 24. til 28. februar. Henvendelser i den periode bedes derfor rettet til PROSAs kontorer i København eller Odense. Vores nye kontor i Møllegade 9-13 åbner mandag d. 3. marts.

Konkurser:

Nedenstående virksomheder er gået konkurs. Hvis du har tilgodehavender: løn, feriepenge eller andet i firmaerne, bedes du kontakte din lokalafdeling i PROSA

Simple Software A/S
Byvej 1
8543 Hornslet

Telital R&d DK
Østre Allé 6
9530 Støvring

Kompetencegivende IT undervisning

IT-Værksted starter i uge 8 – nye kurser hver 4. uge

Kurserne bliver afviklet på alle hverdage mellem 8.30 og 15.30. Fx

- Objektorienteret programmering i Java
- Databasesystemer og web
- Geoinformation og net

Få opgraderet dine IT kompetencer inden for Linux

Kurset 'Linux som server' starter op i uge 12

Flere informationer

på www.cv.ihk.dk eller kontakt os på cv@ihk.dk

Ingeniørhøjskolen i København
Center for Videreuddannelse

Fra et bekymret medlem.

AF THOR TEMTE, INFORMATIONSCHEF

I januarnummeret 1973 af PROSAbladet bragte redaktionen et læserbrev fra Richard Sørensen fra PROSA/DC (det nuværende PROSA/CSC), hvori han udtrykker bekymring over en ny tendens i PROSA.

„... hovedbestyrelsen har vedtaget at aflønne formanden, ...“

Richard Sørensen mener at „... det er en forkert vej at slå ind på ...“ I stedet skal man anvende „... honoreret arbejdskraft fra sag til sag til løsning af konkrete opgaver, som ikke passer indenfor den rent administrative sekretariatsfunktion.“ - altså ingen lønnede politikere i PROSA. Sporene fra den øvrige fagbevægelse skræmmer - „pampervælde, dyrkning af personlige interesse og klæben til taburetterne ...“ nævnes som problemerne.

PROSAbladet nr. 1 jan. 1973. Side 8.

Landsforeningens formand Anker Mørk Thomsen svarer i sin leder i februarnummeret på Richard Sørensens bekymringer.

Prosabladet nr. 2 feb. 1973.... side 4 - 5. (se hvid boks)

„...“

Fra 2000 til 14.000

Siden dengang i 1973 hvor PROSA havde en 1/2 tidsansat formand og en ansat kontorassistent til at passe medlemskartotek og pengekasse, er organisationen vokset kraftigt. Fra 2000 medlemmer til over 14.000. Fra 1 1/2 ansatte til over 50 ansatte, fra en foreningslignende organisation med faglige opgaver, til et egentligt fagforbund med valgt lønnet formand og næstformand og 6 valgte faglige sekretærer. 6 lokale fagforeninger er medlem af PROSAland - og organisationen driver desuden en akasse.

Den disposition, som hovedbestyrelsen har foretaget, er af samme karakter som ansættelsen af en lønnet sekretær. Bestyrelsen har ikke besluttet sig til at lønne formandsposten, men derimod at ansætte en landssekretær. Sammenfaldet af formandsposten og landssekretærstillingen skyldes i dette tilfælde den omstændighed, at jeg var i stand til at få orlov. Vi må heraf konkludere, at forholdet mellem mig og landsforeningen hvad angår min stilling som landssekretær er et normalt arbejdstager-arbejdsgiverforhold. På længere sigt vil jeg finde det ønskværdigt at landssekretærstillingen og formandsposten ikke beklædes af samme person.

Da landssekretærens virksomhed er at udføre de politiske beslutninger, som tages af foreningens parlamentariske organer, herunder delegeretforsamlingens beslutninger, kan jeg ikke umiddelbart se, at der fra hovedbestyrelsen er taget en beslutning, som er i strid med det på delegeretforsamlingen vedtagne budget.

Pampertendenser

Bekymringen om, at der skulle udvikle sig pampertendenser i PROSA, har været tilstede igennem alle de 30 år der er gået siden Richard Sørensens læserbrev i 1973. Kun to faglige sekretærer har valgt at blive i organisationen i længere tid. Mogens Sørensen, der har holdt 15 års jubilæum som valgt faglig og Carsten Larsen faglig sekretær på 16. år og PROSAs mand i Odense. Mogens har i den tid, han har arbejdet som faglig sekretær, først og fremmest taget sig af lokalafdelingen PROSA/ØST og af den individuelle sagsbehandling. Carsten har også arbejdet meget med individuel medlemservice, men for lokalafdelingen PROSA/Vest. Nu bruger han megen af sin tid på hverveaktiviteter.

7 formænd har foreningen slidt op på de 30 år og et ukendt antal faglige sekretærer. Pampertendenser er det ikke blevet til.

Ved formandsskiftet i 1999 mellem Peter Christensen og Henrik Kroos, lykkedes det at få samlet 5 af de tidligere formænd på rad og række - her er de fra venstre

5 formænd på striben

Fra venster: Henrik Kroos, 1999 - 2002, Peter Christensen 1996 - 1999, Bodil Toft 1990 - 1995, Steffen Stripp 1985 - 1990 og Hans Irgens Hansen 1981 - 1985. Foto: PROSAarkiv.

Niels Frølich mener:

Det private ikke-overenskomstbærende område skal have prioritet

Ingrid Nødvig efterlyser i sidste nummer af PROSABladet en forklaring på hvilke bagtænkninger, der ligger bag mine overvejelser om demokratiets udformning og fremtid PROSA. Det kan jeg svare ganske kort på: Jeg har i alle de år, jeg har været medlem af PROSA, kæmpet for, at det område, hvorfra langt de fleste medlemmer kommer – nemlig det privatansatte ikke-overenskomstdækkede område af PROSA – får en indflydelse i PROSA, der står mål med deres antal. Vi udgør måske 70% procent af de fuldtbetalende medlemmer, vort område er foreningens strategiske vækstområde, og det er også os de overenskomstbærende lokalafdelinger sender deres fyrede medlemmer hen til. Selvom vi på en lang række områder, herunder det helt fundamentale at kæmpe for at få monopol på salget af arbejdskraft og den solidariske linje, er enige, så er der også en række områder, hvor vi ikke har helt de samme interesser som de overenskomstbærende afdelinger. Dette forhold er Ingrid tydeligvis også klar over – hun foreslog jo på DF, at der blev lavet et „brobygger“-seminar for at afdelingerne skulle bringes nærmere hinanden. Det stemte jeg også for, fordi jeg gerne vil bringe interesseforskellene frem for dagen. Jeg skal bare nævne spørgsmålet om, hvor stort et kvalificeret flertal der skal til for at ændre foreningens vedtægter og konfliktfondens størrelse og anvendelse.

En overenskomst har de færreste

På det politiske plan har det

ultimate mål fra PROSAs begyndelse været, at den faglige aktivitet skulle kulminere i overenskomst. Det er desværre ikke den virkelighed, de fleste af PROSAs medlemmer står i. Efter min opfattelse ville det også være forkert at bruge alt for mange kræfter på at kæmpe for overenskomster, som vi ikke kan opnå, og som medlemmerne ikke er interesseret i. Det vil jeg også kæmpe for at ændre. ØST og VEST er nødt til at have konstante aktiviteter kørende for at tiltrække medlemmer, hvorimod overenskomsterne af sig selv giver medlemmer. Vi er også nødt til at tænke på de arbejdsløse, som I andre jo pr. definition ikke har. Vi må arrangere kursusvirksomhed for at bøde på, at arbejdsgiverne i vort område tit har endog meget svært ved at forstå efteruddannelsens betydning. Vi har derfor brug for, at foreningens ressourcer anvendes på vores områder i størst muligt omfang. I virkeligheden skal vi rette op på lang tids forsømmelser. Derfor er målet med projekterne, at aktiviteterne ikke ophører, når projektet slutter, men at de indgår som en integreret del af PROSA driftsaktiviteter. På dansk betyder det, at jeg håber, at den linje for fagforeningens udvikling, ØST prøver at fremme, bliver kernen og omdrejningspunktet i det fremtidige PROSA.

Den gamle garde på DF

På den nyligt afholdte DF har Ingrid ret at der ikke var et entydighed i stemmeafgivelsen blandt ØSTs delegerede. Men det afspejler et andet forhold: Det var i høj grad den gamle

garde, der var mobiliseret for at sikre at Peter Ussing blev valgt – medlemmer der var bange for, at Henrik og hans ligesindede ville centralisere foreningen og svække demokratiet.

Demokratiet må komme til medlemmerne

Ingrid kan være nok så glad for, at det er de aktive, der bestemmer – det ændrer ikke på det faktum, at vi godt nok har demokratiske rammer, men de udfyldes ikke, fordi medlemmerne ikke bruger demokratiet. Og demokrati bliver som bekendt kun blankt, når det bliver brugt. Derfor må demokratiet komme til medlemmerne, når medlemmerne ikke kommer til demokratiet. Ellers får vi netop den centralisering og afpolitisering af foreningen, som nogle af Ingrids ligesindede advarede imod fra DFs talerstol.

ØST og VEST skal have positiv særbehandling

I en situation hvor PROSA skal prioritere, er det yderst vigtigt, at der prioriteres skævt i den forstand at ØSTs og VESTs behov får positiv særbehandling. Alt andet ville være selvmordrisk – uden et konstant aktivitetsniveau og høj synlighed formår PROSA ikke at tiltrække medlemmer. Og de medlemmer befinder sig på ØSTs og VESTs organisationsområde, ikke på det overenskomstdækkede område.

*Niels Frølich
(medlem af ØSTs bestyrelse og medlem af HB for ØST, red.)*

PROSABladet modtager gerne indlæg fra læserne, men forbeholder sig ret til at forkorte bidragene.

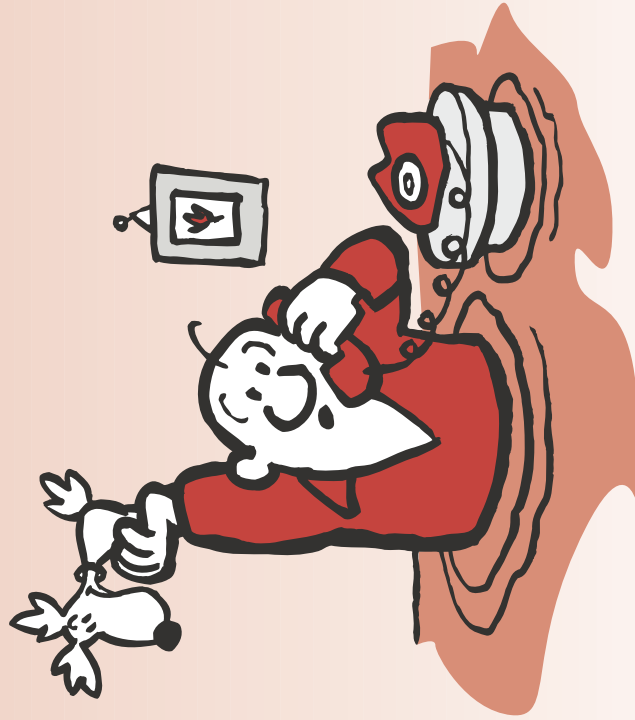
Send dit indlæg til prosabladet@prosa.dk

Redaktionen

RUNA FORSIKRING

For medlemmer af Prosa,
der ønsker sikkerhed til fornuftige priser.

www.runa.dk

Sendes
ufrankeret.
Modtageren
betaler portoen.

RUNA FORSIKRING A/S

Farvergade 17
++++ 0857 ++++
1045 København K

Kun for medlemmer af Prosa

- Jeg vil gerne kontaktes telefonisk for et uforpligtende tilbud på mine forsikringer.
- Jeg vil gerne kontaktes af min lokale tegningskonsulent for gennemgang af mine forsikringer.
- Jeg er allerede medlem af RUNA.

Stilling:

Navn:

Adresse:

Postnr.:

By:

Tlf. privat:

Tlf. arbejde:

prosa 609

MCAD/MCS D Self-Paced Training Kit

Learn how to build XML Web services and server components with Microsoft® Visual Basic® .NET and Visual C#™ .NET as you prepare for MCAD or MCS D certification. Includes study guide for Exams 70-310 and 70-320, evaluation software, eBook, and testing tool.

Microsoft Corporation
Månedens tilbud
ISBN: 0735615861
Normalpris kr. 908,-
Medlemspris kr. 681,-

Photoshop Elements 2 Face Makeovers

We'll show you how to harness the power of Photoshop Elements 2 to subtly improve or distort them beyond all recognition as you see fit! Packed full of

creative, fun ideas, each explained with step-by-step tutorials, and with all the source files on the accompanying CD, this book will show you how to:

Produce caricatures by distorting faces with the popular Liquify tool Transform ordinary snapshots into works of art by Warhol, Lichtenstein, and Van Gogh Turn your kids into clowns, or tigers, or anything else they can dream up with digital face

paint Eliminate red eye and achieve perfect skin tone on your everyday shots Tweak out to freak out! Give your nearest and dearest the cosmetic surgery you think they deserve! Enter the world of fantasy with some sumptuous mystical makeovers.

Friends of Ed
ISBN: 1904344240
Normalpris kr. 395,-
Medlemspris kr. 335,-

Microsoft .NET - perspektiver, muligheder og teknik

Microsoft .NET er Microsofts strategi for den fulde sammensmeltning af internet og den traditionelle databehandling. Microsoft .NET repræsenterer en radikal videreudvikling af

det nygældende client/server-baserede computerparadigme og vil medføre store ændringer i den måde, man bruger og tænker på IT - og dermed i sidste instans også virksomhedernes strategier.

Selvom Microsoft .NET ikke med rette kan kaldes for en revolution, så vil det næsten opleves sådan. Alligevel har det hidtil været småt med sammenhængende information om Microsoft .NET.

Denne bog giver den første uafhængige og helstøbte behandling af Microsoft .NET. Den fortæller om Microsofts strategi og planer for udvikling af alle deres produkter, den beskriver alle de relevante teknikker og teknologier (herunder fx XML, Web Services, SOAP og UDDI) og kommer rundt om både de økonomiske, strategiske og teknologiske perspektiver.

Bogen henvender sig således både til IT-professionelle, virksomhedsledere og Microsoft konkurrenter.

Morten Strunge Nielsen
ISBN: 8791301009
Normalpris kr. 499,-
Medlemspris kr. 424,-

Red Hat Linux 8 Bible

Whether you're new to Linux or a Red Hat pro, you'll find everything you need to install, configure, and administer the latest version of this highly reliable, versatile,

and economical operating system. From updated step-by-step installation and troubleshooting instructions to iptables for firewalls, configuring file and Web servers, and solutions for today's security issues, this handy reference is the one guidebook that helps you do it all.

Inside, you'll find complete coverage of Red Hat Linux 8 Use the latest procedures to install the system, create boot disks, and get updates from the Red Hat Linux Network Tailor Red Hat's new GNOME and KDE desktop to suit your work style Learn your way around the Linux shell, file system, and text editor Configure features like system services, Samba, and sound cards from the GUI, without manually editing configuration files Protect your system with LogSentry and iptables Make your servers public with DNS, build a wireless LAN, and set up a virtual private network Discover new multimedia and publishing software, including gtkam digital camera tool and OpenOffice software suite

Christopher Negus
ISBN: 0764549685
Normalpris kr. 598,-
Medlemspris kr. 508,-

FTU BOGHANDEL

Månedens tilbud for
Prosa-medlemmer
- 25% rabat

MCAD/MCS D Self-Paced Training Kit

Halmstadgade 6, 8200 Århus N
Tlf: 86100338 Fax: 89373555
E-mail: ftu@ats.dk
www.ftu.dk

Unixåret er igang !

2003 er året hvor DKUUG har 20 års jubilæum, derfor er året udnævnt til Unixåret.

I den anledning vil vi tilbyde vores medlemmer, de bedste seminarer og konferencer hen over året.

Som et udpluk af hvad vi kan tilbyde, kan vi nævne:

LinuxForum 2003.

Seminar med Rik Farrow, Marcus Ranum m.fl.

Web seminar, Open Office XML konference,

Scandinavian Perl Workshop, klubmøder og

gå-hjem-møder.

Sidst men ikke mindst, vores store fødselsdags-gallamiddag den 15. november 2003

Meld dig ind nu, og vær med fra starten.

DKUUG

Fruebjergvej 3, 2100 København Ø

Tlf.: 39 17 99 44 - www.dkuug.dk

email: sek@dkuug.dk

Kurser og foredrag i PROSA

Kære medlemmer

I denne måneds kursuskalender har vi tre splinternye kurser. På sikkerhedssiden kan du få indblik i VPN. På net-siden er vi ekstra fremme i skoene og præsenterer et kursus i IP-protokollens nye version 6. Og vil du gerne vide mere om UML's mysterier, kan du på en enkelt dag få et glimrende indblik i disse. Du kan også lære om Linux-servere, databaser, PhotoShop og meget andet. Nedenfor et lille udvalg af beskrivelserne, men husk at se på vores hjemmeside – der kommer hele tiden nye kurser til.

XML, XML Schemas, XSLT og Webservices

XML er fremtidens datakommunikationsform. I erkendelse af dette arrangerer PROSA et samlet forløb, hvor du kan lære XML fra bunden. Forløbet bliver afholdt i Århus og i København, og der er afsat 4 weekender til det. Du kan dog også vælge kun at deltage på nogle af kurserne, idet der er separat tilmelding til alle 4 kurser.

PhotoShop Avanceret

At skabe gode billeder og animationer i Photoshop kræver et godt grafisk øje, men du kan komme langt, hvis du kender værktøjerne til bunds. Vi ser bl.a. på alle filtrene, på actionscripts, animationer og på almindelig billedmanipulation. I skrivende stund er tidspunktet for dette kursus ikke på plads.

VPN (Virtual Private Network)

Sikker kommunikation mellem f.eks. hjemmearbejdsplads og kontoret står højt på manges ønskeliste. På dette kursus gennemgås de basale principper for virtuelle private netværk, og du vil efter kurset have et godt grundlag for at træffe beslutning om indførelse af VPN i virksomheden.

SQL

Kursets formål er at give deltagerne et godt indblik i SQL (Struc-

tured Query Language) – dels gennem en systematisk gennemgang af sprogets syntaks og enkelte elementer konkretiseret gennem sammenhængende eksempler – dels gennem mange praktiske øvelser med interaktivt SQL mod en større MS Access-database i en sammenhængende case, hvor den enkelte kursist får „hands on“. Kan med fordel tages i forlængelse af Databasedesign kurset.

Linux Servere

Introduktionskursus til Linux som server, hvor der gives en kort indføring i de mest elementære serverfunktioner under Linux herunder oprettelse af brugere, tildeling af netværksopsætning fra serveren (DHCP), deling af filer (Samba), intranetserver til interne informationer (Apache) samt epostserver (Postfix).

UML Essentials

Unified Modelling Language er en etableret international standard og notation til at specificere, visualisere, konstruere og dokumentere alle elementer i et software system. På kurset, der varer en dag, vil du få en koncentreret gennemgang af UML i et tempofyldt forløb med mange praktiske øvelser. Alle fundamentale elementer og generelle principper i UML gennemgås.

IPv6

På denne workshop gennemgås historien, principperne og teknologien bagved IPv6. På workshoppen vil vi gennemgå protokollerne og se på forskelle og ligheder i forhold til IPv4. Workshop arbejdsformen betyder, at vi ser på praktiske eksempler, konfigurerer udstyr med IPv6 og prøver det i praksis med de tilgængelige platforme.

Tilmelding, tid, sted, priser, andre kurser og arrangementer og meget mere kan du finde på www.prosa.dk/kursus.

*Vel mødt til PROSAs kurser.
Jesper Svarre / kursus@prosa.dk*

Dato	Form	Emne	Sted
22/2	Kursus	Databasedesign	København
23/2	Kursus	SQL	København
8-9/3	Kursus	XML	Århus
8-9/3	Kursus	Linux Servere	København
15-16/3	Kursus	VPN	København
22-23/3	Kursus	Schemas	Århus
29/3	Workshop	IPv6	København
5-6/4	Kursus	XSLT	København
12-13/4	Kursus	Avanceret PhotoShop	København
12-13/4	Kursus	VPN	Århus
26-27/4	Kursus	XSLT	Århus
26/4	Kursus	UML Essentials	København
3-4/5	Kursus	Avanceret PhotoShop	Århus
17-18/5	Kursus	Webservices	København
31/5-1/6	Kursus	Webservices	Århus
14-15/6	Kursus	MySQL	Århus

Med forbehold for ændringer i program og indhold

Workshop for forhandlere

Med forhandlerworkshoppen vil vi gerne give PROSAs forhandlere og tillidsrepræsentanter lejlighed til at udvikle deres forhandlingsteknikker. Vægten på kurset ligger på praktiske øvelser og en høj grad af deltagerinddragelse.

En del af kurset vil dreje også om erfaringsudveksling og om de aktuelle forhandlingssituationer, deltagerne står i. Der må derfor påregnes nogen tid til forberedelse inden kurset.

Målgruppe: Øvede forhandlere og tillidsrepræsentanter

Tid og sted: 27. til 29. marts 2003,
Blommenslyst Kro v/ Odense

G-4

Formålet med kurset er, at deltagerne kan opdage og håndtere psykiske arbejdsmiljøproblemer på arbejdspladsen og kan arbejde for et sundt psykisk arbejdsmiljø.

Hvilke tegn på dårligt psykisk arbejdsmiljø på arbejdspladsen skal man være opmærksom på, og hvad kan man gøre for at få skabt bedre arbejdsforhold?

Hvordan opdager man, at en kollega er ved at køre ned, og hvordan håndterer man situationen?

Hvad gør man, hvis man selv er ved at få problemer?

De love og regler, der gælder for området, vil blive gennemgået – hvad er henholdsvis tillidsrepræsentanterne og sikkerhedsrepræsentanternes muligheder for at forbedre arbejdsvilkårene?

Som repræsentant for andre skal man håndtere både sine egne arbejdsbelastninger, kollegaernes problemer og det ansvar, der følger med.

Målgruppe

Kurset henvender sig primært til tillids- og sikkerhedsrepræsentanter, men alle med interesse i psykisk arbejdsmiljø kan deltage.

Tid og sted: 9. - 11. oktober 2003,
Blommenslyst Kro v/ Odense

www.prosa.dk

de it-professionelles mødested

Psykisk arbejdsmiljø

Gå-hjem-møde

Ny viden og nye tendenser om psykisk arbejdsmiljø for it-folk

PROSA/VEST og Arbejdsmiljøudvalget indbyder til Gå-hjem-møde om psykisk arbejdsmiljø i Århus mandag den 10. marts kl. 18-21

Mødet afholdes i PROSAs lokaler i Møllegade 9-13 i Århus

Kom og hør om:

- Hvorfor arbejder it-folk så meget, at nogen brænder ud
- Der er et godt samarbejde i it-faget - hvorfor klager it-folk så over mobning
- Er det skadeligt at arbejde meget
- Hvad kan vi gøre for at undgå at nogle bliver skadet
- Hvad gør PROSA?

Oplæg ved

- Einar Baldurson, PROSAs arbejdsmiljøpsykolog har arbejdet med de problemer, der opstår i forbindelse med it-arbejde. Blandt andet har han haft en del af PROSAs medlemmer i behandling

- Eva Christensen faglig sekretær med arbejdsmiljø som område.

Samtidig vil vi starte en ERFA-gruppe om psykisk arbejdsmiljø i Århus. Er du interesseret i det, men er forhindret i at ikke komme til mødet, så kontakt Eva Christensen.

Tilmelding til Eva Christensen 33 36 41 28
ebc@prosa.dk eller Hanne Lykke
Jespersen, 87 30 14 05 hlj@prosa.dk

PROSA i Odense
indbyder til foredraget:

eXtreme Programming i Softwareudvikling

De agile programmeringsmetoder vinder frem. eXtreme Programming er ikke bare programmering, men langt mere en ny måde at tilrettelægge programmeringen på. eXtreme Programming muliggør ændringer undervejs og konstant testning.

Vi har fået Kim Ørsted, der arbejder som e-Procurement Development manager hos Intentia eCommerce i Ballerup, til at komme til Odense for at fortælle om eXtreme Programming (XP).

Kim arbejder til daglig med XP og har brugt XP metoden de sidste 2 år. Han har tidligere arbejdet i 5 år hos Baan CRM (tidligere Beologic A/S), hvor han blandt andet var TeamLead for Configuration Modeller gruppen, Baan CRM's seneste generation af Configurations teknologi.

Foredraget vil koncentrere sig om de 12 regler, der er „grundstammen“ i XP. Denne gennemgang vil blive krydret med erfaringer fra softwareprojekter „kørt“ efter XP metoden. Til slut vil der være bud på, hvordan DU kommer i gang med XP.

Tid: Onsdag, den 26. februar 2003, kl. 18:15 - ca. 20:15
Sted: TietgenSkolen, Thomas B. Thriges Gade 46, Odense – lokale 3137 (2. sal)
Traktement: Ost og rødvin efter foredraget, ca. 20.30
Tilmelding: Senest mandag, den 24. februar 2003 via:
e-mail: pio@prosa.dk - fax: 6617 7911 - tlf: 6617 9211

VIGTIGT!!!

Husk at anføre om DU ønsker at deltage i det efterfølgende traktement.

Velkommen i PROSA

PROSA indbyder nye medlemmer til velkomstmøde. Måske er du nyuddannet og kender ikke din nye lokalafdeling – måske har du bare fundet ud af, at PROSA er den rigtige fagforening for dig. Men hvad får du egentlig for pengene?

Her får du mulighed for at

- få uddybet din viden om PROSA
- møde en repræsentant fra PROSA
- høre om lokale aktiviteter

hvad der videre skal ske, er op til dig og dine ønsker og ideer til indholdet af sådan en aften.

Vi slutter af med ost og rødvin.

Deltagelse i arrangementet er gratis. Du får dækket dine transportudgifter.

Tilmelding til:kama@prosa.dk.

eller brev: PROSA Mindegade 10, 8000 Århus C,
Att. Hanne Lykke

Aalborg:

Tid: Torsdag den 27. februar 2003 kl. 19.
Sted: I PROSAs lokaler, St. Blichersgade 10, hj.
Traktement: Ost og rødvin
Tilmelding: Senest mandag d. 24. februar

Kolding:

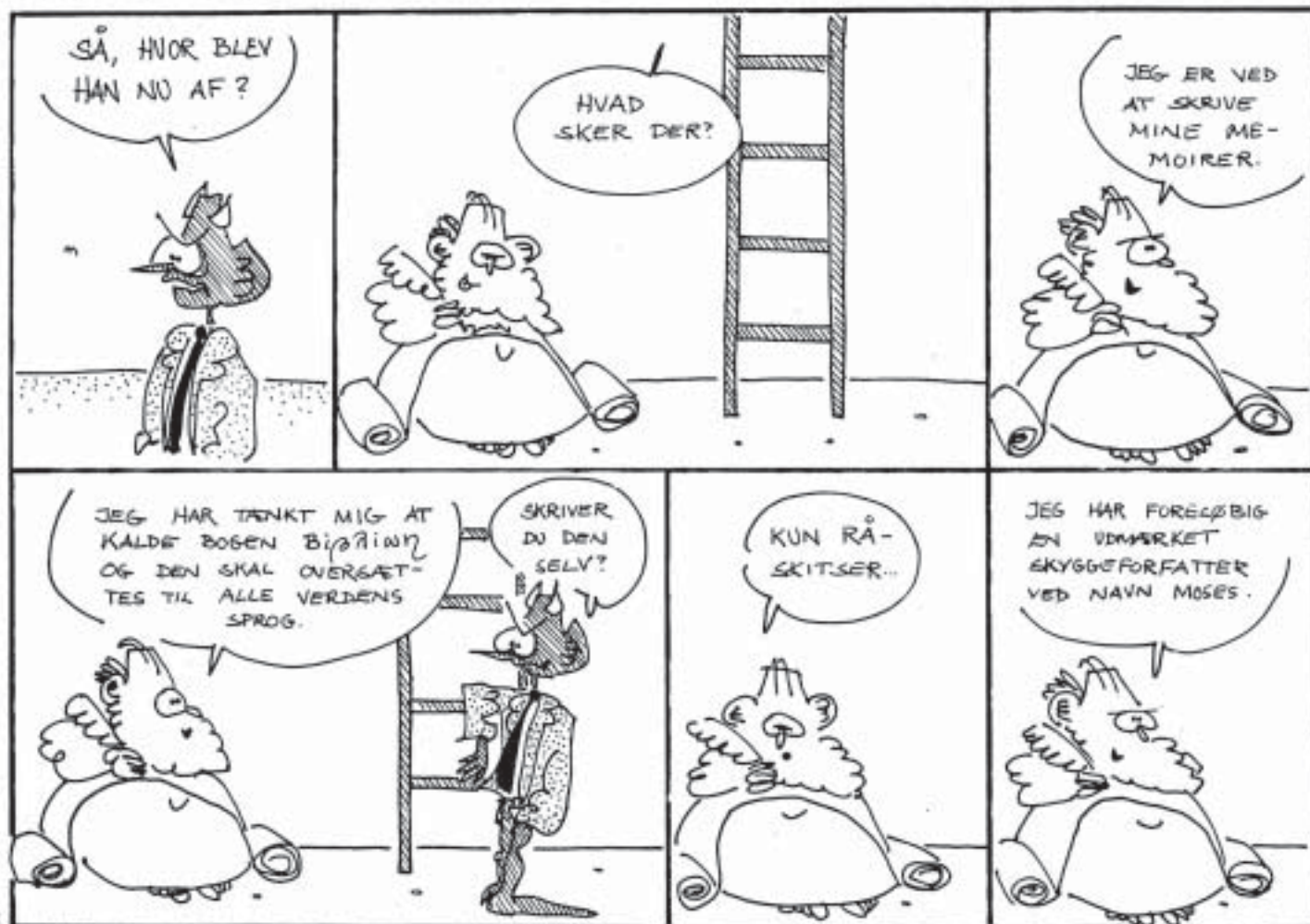
Tid: Onsdag den 5. marts 2003 kl. 19.
Sted: Klostergården Klostergade 16 lokale 6.112
Traktement: Ost og rødvin
Tilmelding: Senest mandag d. 3. marts

Odense:

Tid: Torsdag den 6. marts 2003 kl. 19.
Sted: PROSA, Tigergården, indgang C, Nørregade 77, 2. sal
Traktement: Ost og rødvin
Pris: gratis
Tilmelding: Senest mandag d. 3. marts

Århus:

Tid: Tirsdag den 4. marts 2003 kl. 19.
Sted: I PROSAs lokaler, Møllegade 9-13, kld.
Traktement: Ost og rødvin
Tilmelding: Senest fredag den 28. februar

PROSA

Forbundet af it-professionelle

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København
Hovedkontor og A-kasse
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Kontortid: kl. 10 - 15
 Tlf.: 33 36 41 41
 fax: 33 91 90 44
 A-kassen Kbh.: 33 36 41 42
 E-mail:
 akasse-kbh@prosa.dk
 formand@prosa.dk
 faglig-kbh@prosa.dk

Århus
Afdelingskontor
 Møllegade 9-13,
 8000 Århus C.
 Kontortid: kl. 10 - 15
 Tlf.: 87 30 14 14
 fax: 87 30 14 15
 A-kassen tlf.: 87 30 14 01
 E-mail:
 faglig-arh@prosa.dk
 akasse-arh@prosa.dk

Odense
Lokalkontor
 Tigergården,
 indgang C
 Nørregade 77²
 5000 Odense C
 Kontortid: kl. 10 - 15
 Tlf.: 66 17 92 11
 fax: 66 17 79 11
 E-mail:
 faglig-ode@prosa.dk

Aalborg
Lokalkontor
 Steen Blichersgade 10,
 9000 Aalborg
 Kontortid: Sidste torsdag
 i hver måned kl. 13 - 18
 Tlf.: 9816 9130
 Fax: 9816 4730

Lokalafdelinger

PROSA/CSC
 Sekretær: Peter Gulstad
 Retortvej 6-8, 2500 Valby,
 Tlf. 36 14 40 00

PROSA/SAS
 Formand: Annette Hansen
 Engvej 165, 2300 Kbh. S.
 Tlf.: 32 32 00 00

PROSA/STAT
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Tlf.: 33 36 41 21

PROSA/VEST
 Mindegade 10,
 8000 Århus C.
 Tlf.: 87 30 14 05

PROSA/ØST
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Tlf.: 33 36 41 27

PROSA/STUD
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Tlf.: 33 36 41 41

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Peter Ussing
Formand
 Direkte: 33 36 47 67
 Mobil: 28 19 84 97
 E-mail: peu@prosa.dk

Steen Andersen
Faglig sekretær
 Direkte: 33 36 41 21
 Privat: 35 42 69 75
 E-mail: san@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
Faglig sekretær
 Direkte: 87 30 14 05
 Privat: 86 41 54 94
 E-mail: hlj@prosa.dk

Mads Kellermann
Faglig sekretær
 Århus: 87 30 14 06
 Privat: 86 76 11 60
 E-mail: mke@prosa.dk

Niels Bertelsen
Næstformand
 Direkte: 33 36 41 23
 Privat: 44 95 39 06
 E-mail: nib@prosa.dk

Eva Birch Christensen
Faglig sekretær
 Direkte: 33 36 41 28
 Privat: 33 91 19 47
 E-mail: ebc@prosa.dk

Carsten Larsen
Faglig sekretær
 Direkte: 33 36 41 98
 Privat: 65 91 31 36
 E-mail: cla@prosa.dk

Mogens Sørensen
Faglig sekretær
 Direkte: 33 36 41 27
 Privat: 33 91 46 49
 E-mail: mos@prosa.dk

En formand takker af

Henrik Kroos, PROSAs markante formand igennem tre år, trådte af ved en reception i PROSA d. 16. januar. Lokalafdelingerne kommer her med deres bud på, hvad Henrik gjorde godt og skidt – og hvad de vil huske ham for. Ikke alle bidrag er udtryk for en enig lokalafdeling...

AF JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

PROSA/VEST

Finn Kennet Larsen, HB-repræsentant, skriver bl.a.:

Den verden vi lever i fremhæver de personer, som inspirerer og får ting til at ske. Nogle bliver forbilleder ved at udleve vore drengedrømme. Andre overkommer det utroligste igennem strukturerede angreb på dagligdagens opgaver og ved at uddelegere praktiske opgaver. Nogle er specielt egnede til at repræsentere en organisation i vækst i et samfund under store forandringer.

Henrik Kroos findes i alle disse beskrivelser. Jeg har ikke altid været enig med ham. Men han fik flyttet noget i os alle. Tak.

PROSA/SAS

PROSA/SAS bestyrelse skriver bl.a.: Henrik Kroos har som formand for PROSA været en særdeles initiativrig formand. Vi har aldrig været bekymrede for, om opgaverne eller kommunikationen til medlemmerne og det omgivende samfund blev løst tilfredsstillende, for det er netop en af Henriks mange styrker. Vi forventer, at Henrik fortsætter ad denne linje. Henrik har i såvel PROSA som PROSA/SAS været aktiv, provokerende og arbejdsom. Kun få ved ikke, hvem Henrik Kroos er. Det giver både ris og roser. Må det fortsætte mange, mange år. Held og lykke!

PROSA/STAT

STATs bestyrelse skriver bl.a.: Vi har lært dig at kende som én, der

sprudler af idéer – hvoraf flere har givet os som bestyrelse nok at bestille, men vi beundrer den iver og vedholdenhed, du har lægger for dagen.

Hvis vi som STAT'ere skal pege på noget, der i særlig grad har slået os, er det dine mange planer med HK. De gav genlyd i den verden, vi bevæger os i! (Dine tanker om lavere løn til STAT'ere for at sænke skatteprocenten slog heldigvis ikke så godt igennem...)

Vi ved, at du aldrig giver op. Og vi er sikre på, at den egenskab vil give os mange oplevelser i PROSA fremover. Held og lykke med det nye job!

PROSA/ØST

Frank Lerholt medlem af ØST skriver bl.a.:

Mit første møde med Henrik skete i PROSA i Ahlefeldtsgade, hvor han i stor hast lige skulle nå at fortælle den EDB-ansvarlige om et nyt operativsystem fra Microsoft, som han var ved at beta-teste. Det gjorde han med smittende entusiasme og begejstring. Egenskaber, som har bragt PROSA i fokus i it-spørgsmål. Henrik er visionær, og der har været plads til et skævt smil, når hans begejstring for at flyve er blevet draget ind i en diskussion om visioner og fremtidsplaner. Men det kan hans brede ryg nok bære.

PROSA/CSC

PROSA/CSCs bestyrelse skriver bl.a.: Henrik har været en formand, der gav „value for money“. Der er ikke langt fra idé til resultat. Somme tider så kort, at spillereglerne bliver kortsluttede. Landsforeningens netværk er blevet større i Henriks tid. Han har „sat PROSA på

landkortet“. Henrik er en imperiebygger med et klart formål. Hans arbejdsform har skabt resultater. Vi har bare ikke været helt enige i visionen.

Henrik kan både fremlægge en kompliceret sag krystalklart, men også tale længe uden at svare på spørgsmålet. Det og andet kan være så provokerende, at andre kommer op af hullerne. Vi takker Henrik for provokationerne og det hårde arbejde. God vind i dit næste job.

PROSA/STUD

Nickolass Jensen på vegne af PROSA/STUDs bestyrelse skriver bl.a.:

Henrik har i stor grad forstået de unges betydning i udviklingen af fagbevægelsen. Han har tydeligvis haft større lyst end mulighed for at gå ud på studiestederne og dele ud af sin entusiasme og viden om faget. Når han har været ude, har han delt ud af sine menneskelige erfaringer, som til tider har imponeret mange studerende mere end hans it-faglighed!

Turde man konfrontere ham med et spørgsmål, kunne han bruge 10 minutter på at besvare spørgsmålet, hvorefter han vendte sagen på hovedet:

- Men min mening om denne sag, er egentlig ikke relevant. Hvad mener DU? Henrik Kroos har været en spydspids, der har prikket til forandringen af organisationen. Vi glemmer ham ikke. ■